

Neatliekama laiško
„LIETUVA“
Išleista kas penktą dieną, Chicago, Ill.
Prenumerata ant metų
Amerikiečių... \$3.00
Užsieniečių... \$4.00
„Lietuva“ spaudina Kniga, Konstitucijos ir kitiems dalykais lietuviškai, lenkiskai ir angliskai.
Užsienietis „Lietuvą“ reikia draugai ir prenumerata pildyti. Priešindami pildyti adresuokite šelp:
A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

LIETUVA

The Lithuanian Weekly
„LIETUVA“
Published every Friday, at Chicago, Ill.
Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and English languages.
Subscription \$2.00 per year.
All communications must be addressed to:
A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

Nr. 10

CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 9 Kovo (March) 1900 m.

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Metas VIII

Politiszkos žinios.

Amerika.

Tąsnyš politiskų partijų ir dvių gubernatorių štetė Kentucky dar wis ne pasibaigė. Demokratiszkas gubernatorius nema turi waldžią, taip kaip jam pripažino tiesdary butas, bet tiesdary nusprendimui ne nori pasiduoti republikonai ir jų partijos gubernatorius Taylor ne pasitraukia nuo wietos. Kaip tos tąsnyš pasibaigs, ar jos apsis be kraujo praliejimų ir įsikisimo centralizko rando, dar dabar ne galima pasakyti. Mieste Frankfort priesizinkai užmūso gubernatorių Goebelio išnaikino parengtus juo eszlinių wisokius uilyčių pagražinimus laike „szermu“. Demokratai apskundžia teipogi kelis republikoniskus rando sanarius, buk jie dalywau užmūsytoj Goebelio ir gzdina atkerszijimū partijos gubernatoriui. Jeigu tą gzdinimą išpildytū prie atsitikusios progos, tąsyk Washingtono waldžios ir ne norėdamas, turėtu jį tą anarchiją įsikiszi.

Washingtono waldžios gelatinai užgyrė mutus ant amerikoniskų taworų gabenamų ant naujos Amerikos waldybos Porto Rico ir ant taworų isz to kraszto atgabentų į Ameriką; pinigai už mutus, pagal prezidento norą, turi but apwersti ant labo tos salos. Jeigu minėta sala priguli Amerikai, tai tweria jos dalį ir pagal biogiką, prekysta ne gali but sunkinama muitais, bet pasirodo, kad kongress ant biogikos ne paiso, bet elgiasi pagal senowės Maskolijos budą, kada ant lenkiskų taworų gabenamų į Maskoliją buwo uždėti muitai. Juos wienok ir Maskolija jau dabar, atmetė ir prekystą Maskolijos su Lenkija ir atbulai sunkina wien nelygios perweimo taworų tarifes ant maskolszkų geležinkelų, kurios sunkina Lenkijos fabrikantams iszgabenimą sawo iszdirbių į Maskoliją.

Nors kelis kartus Washingtono waldžios garsino, buk pasikėlimas ant Filipinų galutinai suwalydys, bet pasirodo, kad isz tikro teip nėra, kaip randas garsina. Pereitę sanwaite wėl amerikų transportas pateko į filipiniečių rankas, kurie iszwalkė amerikoniską eskortą ir paėmė wežimus. Dabar net randas jau neužgina, jog filipiniečiai iszskyrstė sawo pajėgas į mašus pulkelius ir kaip galėdami, alsina amerikonus netikėtai užpuolimais. Garsus filipiniečių pasiuntinys Agoncillo iszkeliauw į Europą rinkti pinigų ant palaikymo gywentojų pasikėlimo pries amerikonus. Taigi turbūt, maiztai ant tų salų dar negreitai pasiliaus.

Pietini Afrika.

Pasidawimas jenerolo Cronje su wisa kariauna suardė wisus burų wadowų plianus. Dėl to pasidawimo jenerolas Joubert prierastas tapo pasitraukti nuo jo apgulto Ladysmith ir traukti ant apgynimo sawo twėynės rubežų. Kaip dabar pasirodo, apgulti tame mieste anglijonai teip buwo apsilpę, kad ne galėjo jau gintiesi, galėjo laikytiesi ilgiausiai wieną sanwaite, kareiwias truko ne tik maisto, bet ir amunicijos. Nors czia ušidarusis kariauną ir iszliuosawo jenerolas Buller, bet isz jos szioje karėje anglijonai ne turės didelės naudos, kadangi mažai yra kareiwų galinczių muszuose dalywauti, wisi baltisai užbadę. Kada per upę Tugela perėjo Bullero kariauna, jau bewėk pusę būrų buwo pasitraukusi nuo Ladys-

mith, jeigu jie gynė dar sawo pozicijas, tai wien todėl, kad per prieziniama-i norėjo besitraukiančioms burų pajėgoms duoti laiką paimiti su sawim wisas kanuoles. Tas jiems ir pasisekė, paliko anglijonams wien dvi page-dusi. Kaip dabar pasirodo, jenerolas Cronje iki paskutinei walandai galėjo susikalbėti per saulinį telegrafą su jenerolu de Wett, kuriam pranesė, kad kareiwiai ne turi maisto, iszbaigė amuniciją, todėl, jeigu de Wett ne gali ateiti į pagelbą, Cronje turys su sawo kareiwiais pasiduoti, kadangi ne turi jau kuom szaudyti. De Wett bandė pagelbėti, bet anglijonai jo užpuolimą numusė, todėl Cronje ne liko nieko daugiau, kaip su wisais kareiwiais pasiduoti. Bewėtant pasidawusius burus į Cape Town, jie bandė dar isz trukio pabėgti, bet tas ne pasisekė. Likosi jie suwalydyti ir už bandymą bėgti, perkelia juos ant stowieczų portu kariszkų laiwų, nuo kurių pabėgimas ne galimas.

Dalis burų kariaunos yra dar wis angliskose Cape waldybose, bet rodosi, kad ji traukiasi isz palengwo ant apgynimo sawo locono kraszto. Angliskas jenerolas Brabant su kolonijaliszka diwizija pereitos nedėlios dienų turėjo smarkų muszį su besitraukiančiais atgal burais po La Bushaynes Nek. Pirmutinius užpuolimus anglijonų burai numusė, bet paskui anglijonams pasisekė juos nustumti nuo dvių kalwų, bet ant kitų burai užtraukė kanuoles ir stengėsi nužudytas kalwas atgal paimiti. Kaip tas muszis pasibaigė, dar ne nežinia, kadangi siuncziant telegramą, dar muszis traukėsi ir ne buwo pasibaigęs. Kad ir burams pasisektų nužudytas kalwas atgal paveržti, bet jie ant jų nepasiliks, kadangi dabar wisus burų pajėgos traukiasi į sawo locon krasztą. Prie Osfontein, Oranijos respublikos, jenerolas French susitiko su didelėmis burų pajėgomis, kurios stowi ant kelių kalwų. Tuose krasztuose todėl reikia laukti wėl didesnio muszio, kadangi mat pasirodo, kad burų wadowai czia bandys užstoti kelią lordui Roberts. Kiek czia yra burų, tikrai nežinia, bet anglijonai mena, kad pries Roberts pajėgas jie ne gali pastatyti daugiau kaip 46000 wyrų. Roberts gi, sutraukęs wisą kariauną, gali pries tas burų pajėgas statyti su wirszum 150000 kareiwų. Kad tų pajėgų mažai, kokias turi burai, humano tą ir prezidentas abiejų pietinės Afrikos respublikų, kadangi jie iszdwė atsiliepinimus į gywentojus, kuriais szaukia po ginklu wisas galinczius juos nesizioti wyriszkiu nuo 16—60 metų amžiaus. Tuojau po pasidawimų jenerolo Cronje susiwažiawo prezidentai abiejų ginanczių liuosybę respublikų, bet apie ką jie tarėsi, nežinia. Gal but, kad jie norėtu užbaigti karę, bet kaip girdėt, Anglija reikalauja wiszsko pasidawimo abiejų respublikų. Ant tokių iszlygų, žnoma, ginanti liuosybę ir ją mylanti burai ne gali pristoti, kol yra dar liuosybės apgintėjai. Transwaaliaus prezidentas iszleido atsiliepinimą žwiesdamas į pagelbą kolonistams holandisksos kilmės wisų pietinės Afrikos angliskų waldybų. Jeigu tasai pakwietimas tarp tų kolonistų rastų stbalsį, tąsyk pasidawimas Cronjes ne daug swertu; jeigu pries Angliją pasikeltų wisos pietinės Afrikos jos waldybos, tąsyk net jenerolo Roberto, stasitolinusio nuo jurių, padėjimas ne būtų pawydejimo wertas, kadangi tos angliskas kariaunos, ko-

kis dabar yra pietinė Afriką, neužtektu ant dabojo kelių; pasikėlę holandiszki kolonistai, kokių pietinė Afriką yra daugiaus negu angliskas kilmės, perkirstų priwėžimą kariaunai reikalingų daiktų. Rodosi, kad angliskas randas ir laukia tokio pasikėlimo, kadangi, nežiurint ant to, kad turi Afriką jau dabar 8 syk daugiau kareiwų negu burai, bet siunczia jos wis dar daugiau; dabar isz Anglijos siunczia wėl 30000 kareiwų, kolonistų ministeris nuo kolonijų reikalauja wėl liuosonorių.

Laikraszcziai kalbą apie pasiulymą kitų wieszpatyszių tarpinikystės kariaujančioms pusėms ant jų sutaikymo. Pirmiausiai tokią užduotę krowė ant sprando Amerikos prezidento, bet tas pats, isziwinklojęs ir panaszį karę ant Filipinų ir kaipo pagarsėjęs draugas Anglijos, mažai tin-ka į tokius tarpinikys, jam gal ne labai užsitiktė burai. Dabar wėl Europos laikraszcziai raso, buk Wokietijos ciecorius now taworų, tai nežinia, ar amerikoniskoz pasiuntinio perserģėjimas priwers Wokietiją nusilenkt pries Amerikos norą; ypacz kad jį werczia prie nenusiunkimo woksizki žemdarbių, kurie tik už apsunkinimus Amerikos produktams žada duoti sawo baltus už padauginimą woksizkos kariszkos laiwynės.

Prancuzija.

Laikraszcziai paduoda, buk Prancuzija sutraukė kariauną prie Marokko rubežų, su kuria nori užimti ne tik Tuat oazę, bet ir sziaurines pakrantes iki Ceutai, kurią rengiasi nupirkti nuo Ispanijos. Jeigu tą iszpidlyti ir užimti tuos krasztus sau arba Maskolijai (jau pirma buwo pasiklydęs paskalas, buk Maskolija nori Ceutą nuo Ispanijos nupirkti), ir tos pakrantės taptu pridurancziam sudrutyto, tai tsyk kitoj pusėj esanti angliszka Gibraltar to wirtynė nužudyty wis sawo werte. Telsybė, Anglija dabar, turėdama karę pietinė Afriką, kar reikalinga wisa kariauna, gal kitur ir ne drystu Prancuzijai priesizintiesi, bet pakrantes ir Ceutą gali suwalydyti su sawo daug drutesne negu prancuziszka laiwynė. Jeigu wienok Prancuzija tą darytu, norėdama patarnauti Maskolijai, tai, jeigu Anglija rengtuo užpulti ant prancuziszkos laiwynės, Maskolija galėtu užtai užmokėti užpuolimą ant angliskų Indijų su žemės kariauna, kurios angliszka laiwynė ne pasiekė.

Maskolija.

Maskolija nesiliauja traukusi sawo kariaunos ant Persijos ir Afganistano rubežų; dabar masliskizkiems laikraszcziams uždrausta ką nors raszyti apie siuntitą naujos kariaunos į Aziją, bet kaip swetimų krasztų laikraszcziai paduoda, ant Afganistano rubežų turi jau apie 100000 kareiwų, paczių gi sziaurinėj Persijoj yra buk 25000 maskolszkų kareiwų. Ginkluojasi ir persai, kuriems Maskolija duoda naujusius ir geriausius ginklus. Pries ką gal but tie wisi ginklawimaisi, jeigu ant Persijos nieks nesirengia užpulti? Europoj mena, kad Maskolija sawo kasztais ginkluoja Persiją, kuri nori stumti ant pradėjimo karės pries Afganistą, jeigu to kraszto, waldonas, esantis po Anglijos protekcija ir imantis nuo jos kasmetinę algą, ne atiduotų geru Maskolijai wiso Herato apkeiczio. Dabar Maskolija, mokėdama gerus pinigus, nori nuo Persijos jai mažai naudings portą Bender Abas pasisamdmyti, teip kaip nuo Chinų pasisamdė portą Arthuro. Jeigu

Anglija bandytų priesizintiesi, arba griebtu nuo Persijos koki nors portą persiszkos jurių kojos siaurumoj wadinamoj Ormus, Persija gali stęsti sawo kariauną į prigulinį Angliją Beludžistaną, kur dabar nėra angliskas kariaunos. Žinoma, tas pagimdytu karę tarp Persijos ir Anglijos, bet gal but, kad jos Maskolija gaidžia: Persijoj Anglija Maskolijos ne įveiks, o už tai jai lengwa Anglija isz Beludžistano isztumti. Dabar pasirodė jau maskolszki kariszki laiwai sziaurinės Afrikos pakrantėse.

Wokietija.

„Tarp Wokietijos ir Amerikos užimė nesutikimai už apsunkinimus rengiamus Wokietijos rando atgabenimui mėsos isz Amerikos. Amerikoniskas pasiuntinys perserģėjo, kad už apsunkinimus Amerika atsakys tokiais jau apsunkinimais ant woksizkų taworų atgabenamų į Ameriką. Bet kad Wokietija daugiaus perka nuo Amerikos negu jai parduoda sawo taworų, tai nežinia, ar amerikoniskoz pasiuntinio perserģėjimas pakrantėse, susimusz woksizkas laiwus „Ida“ su iszpaniszkų garlaiwų „Vakio“; woksizkas laiwus paskendo, o su juom prigėrė kapitonas ir 6 juriškai.

Po paėmimui Cronjes kariaunos Wokietijos ciecorius iszsiuntė Anglijos karalienei telegramą iszreikszdamas dziaugamp. Jis szį pawasari ketina wėl atsilankyti į Angliją.

Ryme su didelėmis iszkilmėmis apwaiszciozjo 90m. sukaktuwės gimimo dienos popiežiaus Leono XIII. Ant iszkilmijų sawažiawo daugybė katalikų isz wisokių swieto krasztų pasweikinti sulaukus 90 metų amžiaus augcziausis katalikiszkos bažnycijos užweizėtoja.

Isz Lietuvos.

Dowana Wilniaus žemdarbystės draugystel.

Gera pagarsėję Wilniauje daktaras Raduszkewiczius, wienas isz turtingiausių ir labiausiai ieszkomų gydytojų mieste, padawanojo Lietuvos žemdarbystės draugystel sawo namus wertes kelių desiamzių tukstanczių rublių, esanczius ant Kalwarijos uilyczios. Ant padawanotų namų nė jokiy skolų nėra, kadangi, jeigu kokios buwė, tai daktaras pirm padawanojimo namų wisas ant jų buwusias skolas iszmokėjo. Graži tai dowana. Kad tai daktaras, pats budamas lietuwiszkos kilmės, padawanotų ką nors ant tautiszkų lietuwiszkų reikalų, tai jo garbė, kaipo gero žmogaus ir tautieczio, dar labiaus pakiltų.

Isztrauka isz raporto Pobiedonoscewo, paduoto carui.

Kaip kitais metais, teip ir szimet, perdėtiniš szwenziausio si-nodo, Pobiedonoscew, padawė carui sawo raportą apie stowį stacziatikystės Maskolijoj. Isz to raporto matyti, kad wisoj Lenkijoj, o tame ir Suwalkų gubernijoj, pereitą metų buwo 472 stacziatikiszkos cerkwės ir 51 kopiczia; wakarinėse gubernijose, taigi Lietuwėj ir Mažrusijoj—1260 cerkwijų. Skaitlius cerkwijų wakarinėse gubernijose pasidawino pereituose metuose ant 170, Lenkijoj gi ant 8. Unijotų Lublino, Sedlecy isz Suwalkų gubernijose yra 377000, iszkurių 95000 ne nori buti stacziatikiais.

Pasūtę wilkai.

Pasiūtę wilkai Grodno gubernijoj sukandziojo 75 žmonis. Isz sukandziotų iki sziol nieks dar ne pasuto. Wienus iszgabeno į Wilnų į specialiszka pasiutusį szunų ir wilkų sukandziotą Pasturiszką gydinczią Dro Orlowskio, kitusgi iszwežė į tokią jau gydinczią Warszawoj.

Isz wisų.

Į Mieste Bombay sausio mėnesį nuo azijatiszko maro pasimirė 10239 žmonij.

Į Pereituose metuose ant jurių paskendo isz wiso 1311 laiwų, tarp kurių buwo 1002 žengliniai, 339 garlaiwiai. Pagadyty gi laiwų laike wėtrų buwo 5515.

Į Prancuziszkas Lukrasztis „Journal de Debats“ garsina, jog Paryžiaus paroda negalės but atidaryta ant paskirto laiko; sako, kad ją atidarys tik berželio mėnesij.

Į Netoli Dungeness, Anglijos pakrantėse, susimusz woksizkas laiwus „Ida“ su iszpaniszkų garlaiwų „Vakio“; woksizkas laiwus paskendo, o su juom prigėrė kapitonas ir 6 juriškai.

Į Priesais salą Rugiją, ant Baltiszkų jurių, užbėgo ant uolų szwediszkas liuw „Rex“. Penkis moterys, besikelianczios waltį prie kranto, prigėrė; juriškai yra dar ant skętančios laiwos.

Į Garsiose Prancuzijos kanuolių dirbtuwėse mieste Creusot siautė didelės gaisras, kuriais isz-naikino dvi dirbtuwų dalis. Blėdį ugnies padarytą skaito ant milijono frankų.

Į Wakarinuose Prusuose, provincijoj Salzejioj dideli twanai daug bldies pridiebo. Bobero apskritij daug dirbtuwų roikėjo uždaryti, kadangi mat jas užeijo uštwinę wandes.

Į Mieste Dieppe, Prancuzijoj, ant angliszkio pacztinio garlaiwu „France“ atsitiko garinio katilo eksplozija, kurios szeszi pasazieriai likosi ant wietos užmuzti, o keturi juriškai teip sunkiai užgauti, kad teipogi nėra didelės wilies ant iszgijimo.

Į Meksike siautė smarkus žemės drebėjimai, kurie ne mažai bldies ir nelaimių pagimdė. Didžiojo oceano pakrantėse, tarp Acapulco ir Monzanillo žemės drebėjimai su wisu iszgriowė kelis kaimus, prie ko net keli szimtai žmonių likosi užmuzti arba sužeisti. Mieste Pamaso laike diemwalydos sugriowė bažnyczia ir 5 žmonės likosi užmuzti. Daugiausiai nukentė miestai: Ostula, Coalcomen, Pomaso ir Aguilina.

Į Mieste Belfast, Airijoj, užgimė smarkios muszynės tarp airių katalikų ir protestonų, prie ko diktai žmonių isz abiejų pusių likosi su akmeiniais sužeisti. Airiai katalikai teip nesikenczia su airiais protestonais, kad muszusi prie kiekwienos progos. Mieste Belfast, kur yra diktai katalikų ir protestonų, bjaurios muszynės, kurios ne mažai žmonių buwo sužeisti, atsitinka prie kiekwieno didesnio žmonių susirinkimo.

Į Windobonos technikas Mach iszrado naują metalų weidrodizmas, geresnį už dabar wertojiamų amalgamą, su kuria aplieja wieną stiklo pusę. Pagal Macho budą padirbti weidrodžiai yra daug geresni už dabartinus. Naujas metalus susideda isz samaiszymo aliuminijaus ir magne-

zijos ir jau paskutinio sudėtinio bus daugiaus, juo weidrodizs geresnis. Tą naują metalų reikis tik poliruoti ir weidrodiz gatawas.

Į Worcesterio (Anglijoj) bažnyczioj ant altoriaus iszaugus, yra didelis kasztonų medis. Medis tas iszdygęs isz kapo Eduardo Wydes, buwusio bažnyczios per-dėtinio, pasimirusio 1620 m. Deszims metų po palaidojimui kuno bažnyczioj, isz kapo iszdygo medis ir jį sargiai dabojo ir augino. Kada medis užaugo, prie jo keliawo isz wisų aplinkinių ligonai, tikėdami rasti sweikatą. Turi jis dabar 270 metų. 1849m. bažnyczioj augantis medis žydėjo paskutinį kartą, o 1895m. rodėsi, kad jis iszdžiawo, bet pereituose metuose iszleido naujas atžalas ir dabar wėl žaliuoja kaip ir pirma.

Į Wisuose Wokietijos uniwersitetuose klauso augcziausius mokslų 644 motery. Daugiausiai jų lanko Berlyno uniwersitetą, nes 400 motery, mažiausiai gi Wuerzburgo uniwersitetą, nes tik 1. Karaliaučiaus (Prusų Lietuwoj) uniwersitetą lanko 14 motery. Uniwersitetuose: Gieseno, Greifswalde, Jenos, Leipzigo, Muencheno, Muensero ir Rostoko nėra wisai motery. Isz tų skaitlinių matyti, kad uniwersitetuose protestoniskose provincijose daugiaus moterų mokėnisi augcziausius mokslų (wien Rostok yra iszėmimu), katalikiszkose gi provincijose jų yra arba mažai, arba wisai nėra. Taigi pasirodo, kad katalikai mažiaus už protestonus rūpinasi apie praplatinimą mokslų tarp moterų.

Į Berlyne, ciecoriszkame teatre perstatė dramą p. a. „Geležinis dantis“ iszgirančią nuopelnus Hohenzollernų ciecoriaus gimimės. Dramą tą paraszė patsai ciecorius ir woksizkas rasztinjkas Lauf. Randas wisą darė, kad ciecoriaus drama būtų kuo puikiausiai perstatyta, aktoriai stengėsi sawo roles loszti teip gerai, kaip tik galima, bet nežiurint ant to wisko, Willaus teatraliszkas darbas ne tik ne rado publikos pagyrimo, bet likosi isz swilpytas (paprastai publika teatruose, jeigu jai nepatinka perstatomi weikalai, szwilpimais rodo sawo neprilankumą). Ciecorius, kaipo autorius dramos, buwo teipogi teatre, bet iszgirdęs publikos szwilpimus, slapta ap-leido teatrą ir ne dryso pries publiką pasirodyti. Mat Wokietijos ciecorius, kaip ir senowės Rymo waldonas Nero, ne turi laimės su teatraliszkais darbais.

Į Mieste Dieppe, Prancuzijoj, ant angliszkio pacztinio garlaiwu „France“ atsitiko garinio katilo eksplozija, kurios szeszi pasazieriai likosi ant wietos užmuzti, o keturi juriškai teip sunkiai užgauti, kad teipogi nėra didelės wilies ant iszgijimo.

NAUJI ISZRADIMAI.

Profesorius Salby iszrado naują metalų, arba, geriaus sakant, sumaiszymą wisokių medegų, kurį praminė wardu Magnalium. Szitas metalus iszlaiko labiaus wisokias ardzanczias pajėgas, todėl kariszki laiwai, apkaustyti su magnalium, gali iszlaikyti szwius didžiausių kanuolių, kurie negali laiwu pramuzti. Dabar kariszkus laiwus apkausto su plienu, bet nors plienas saugoja laiwą nuo szwimų mažesnių kanuolių, tai wienok nuo didelių kulky apsaugoti negali.

Į Laikraszcziai garsina, buk koksi technikas isz New Yorko iszrado budą, kaip padaryti isz-siaudy lentas ir medžius teip, kad teip padirbti medžiai gali but wartojami ant to, ant ko wortoja ir girioje pakirstus, taigi ant wisokių staliuriskų, skulptoriszkų iszdirbimų ir ant triobų statymu. Padirbtas isz sziaudy medis yra lengweenis, bet užtai kietesnis ir nesibijo oro permairu, taigi ilgiaus iszlaiko, nesupuwa; o kas swarbiausia, kad toki medžiai ir

lentos daug pigesnės negu isz auganczių giriose medžių. Iszradėjas maiszo „sziaudus su“, kokioms ten jam wien žinomoms medegoms ir paskui kwaruose supresuoja ir medis ir lentos gatawos; galima isz jų dirbti wisą knip ir isz tikrų medžių.

Į Wokietijoj ant dirbimo popieros pradėjo wartoti dabar durpas. Isz pradžių ant to wortoja wien skudurus, bet kad, pasidawinus reikalawimui popieros, skudurų neužtenka, pradėjo popierą dirbti isz medžio, sziaudy ir tt., o kad jos dabar reikalauja labai daug, tai neužilgio gal wien ant popieros dirbimo butų atsej iszkirsti wisas girias. Iszradimas dirbimo popieros isz durpų nors kiek galės apsaugoti girias. Widurinėj Europoj, kaip antai sziauriniuose Prusuose ir Lietuwėj yra dar dideli nenaudojimų durpinczių plotai. Taigi medegos ant dirbimo popieros yra czia užtektinai; ypacz Lietuwėj, reikia geisti, kad jos žmonės daugiaus reikalautu negu buwo.

Į Angliskas kariszkos laiwynės komisija iszbandė naują iszradimą, kuriais pasirodė teip geru, kad laiwynės užweizda iszradimą nupirko nuo iszradėjo ant laiwynės reikalų. Iszradimas tas yra tai nauja tyczia isz nežinomų medegų padirbta apkurimo laiwų medega, kuri jeigu ne pigesni už anglis, tai užtai daug už jas parankesni, užima mažai wietos. Tokiu būdu plaukianti laiwai galės dalį reikalingo ant patalpinimo anglių ruimo apwersti ant ko kito ir laiwai ne reikalaus teip tankiai imti kurą, iszplaukę isz portų, galės atlikti daug didesnes keliones be sustojimo, ilgias galės iszbuti ant jurių. Iszradimas tas ypacz pasirodo swarbus dabar, kada antai Europoj wisur pasirodo ne dateklus anglių.

Į Garsus amerikoniszkas mokslinczius ir iszradėjas profesorius Charles Tripler (szitas ne saugyrys ir humbugierius, kaip tų jų daugumas kiltų amerikoniszkų iszradėjų) pradeda jau praktiszkai sunaudoti pawerstą į skystimą orą. Tripler užmano dabar eskystą orą sunaudoti ant suszadimo greitai gendanczių walgio produktų, kaip antai: waisių, mėsos ir tt. siuncziant į tolimą kelionę. Iki dabar ant to wortojo ledą, bet jis, nors ir sulauko nuo pagedimo tokius produktus per per tulp laiką, bet ne per daug ilgai; suszadytą gi drucziai su pagelba pawerstą į skystimą orą, paweikslan, mėsą, galima apsaugoti nuo pagedimo net kelis metus. Apart to, profesorius Tripler nori pritaikyti pawerstą į skystimą orą kaipo pajėgą prie warymo wisokių maszynų wieton garo (ir paprastas oras yra wartojamas kaipo pajėga: jo krutėjimas arba wėjas ir dabar waro wėjinį maluną sparnus, žėgli-nius laiwus ir tt.). Platasnis praktiszkas pritaikymas pawerstą į skystimą orą iki dabar buwo apseunkytas, kadangi pawertimas jo isz gazo į skystimą buwo painus, todėl kasztawo brangiai; profesorius Tripler iszrado dabar budą kaip tą darbą atlikti pigiai: jis žada suteikti reikalaujantiems pawerstą į skystimą orą galoną tik už 5 centus. Ant praplatinimo ir sunaudojimo profesorius Triplerio iszradimo susitwėre specialiszka kompanija po wardu „Tripler Liquid Air Co.“, kurios kapitalas pasiekė \$10000-000; padalytas jis į wieną milijoną akcijų, akcija po \$10. Norinti gal akcijas pirkti ir pasazalinai; reikis su tuom atsiliepti prie profesorius Triplerio.

Isz Amerikos.

Nesutikimas parapijos su vyskupu.

MENSHA, Wis. Terp parapijonių cizianyszkios lenkiskos Szv. Jono parapijos ir vyskupo Mesmerio užgimė nesutikimai. Lenkai mat'cia pastatė naują bažnyčią, kuri kasztavo 16000 dol., parapijoni sudėjo tik \$15000. Kol neužmokės skolos \$1000, vyskupas atsisakė paszwentinti bažnyčią. Parapijoni ant galo sudėjo trukstancius pinigūs, bet ir tas neužgandino vyskupo, j's reikalauja nuo j'ų spango pildymo wisų sawo prisakymų. Prabaszczius Matkowski, kaip tai yra wisur, pasirodo ir czia ne isaszczinkintoju žmonių norų ir j'ų apginejū, bet wien vyskupo agentu, kuriu tiek rupi sawo wientaučių ir bažnyczios reikalai kaip wakaryszczias wėjas. Prie tokių sanlygų ar gi žingeidu, jeigu žmonės atszalę tikėjime.

Pabėgę nusidėjėliai.

JANESVILLE, Wis. Isz cizianyszkio sudo pabėgo try: swarbus nusidėjėliai. Jie buvo swaresztuoti ir apskūsti už iszpłėszimą pacztio mieste de Kalb, Ill. Dėl stokos darodymo likosi sudo iszteisintais. Nespėjo jie aplėisti sudo, kaip atbėgo czia du pacztio inspektoriai, policijos wirszinikas, marszalka ir szerifas; wisi puolė ant iszteisintų nusidėjėlių, bet tie su kumzeczionis dauzdami u-rėdnojkus, wienus parmuszė, kitus nustumę, iszėbė. Juos skundžia už kitokius płėszimus ir nusidėjimus. Urėdnojikai norinti paimti nusidėjėlius szaukėsi sudo urėdnojkių ir liudinų pagelbos, bet nieks isz tų nenorėjo kiztiesi.

Bemazo neuztrozko 20 žmonia.

RACINE Wis. Cizianyszkis kononerius, Strippel, iszadaw daleidimą 20 neturinczių sawo namų wakiozų pernakwoti tuszczioje jam prigulinczioje triboje. Wal-kiozai sugriebė kar anglij, užkūrė peczių ir sugulė. Kada ant rytjosas Strippel uėjo į aną triobą pažiūrėti, kas atsitiko su jo swecziais, negalėjo j'ų prikelsti, wisi buvo smalkių apimti. Ant prikelimo reikėjo iszaukti daktarą, kuris užtrozskusis atgawino, bet wisgi dar nežinia, ar wisi isz j'ų galės isgyti.

Uzmusze dukters numyletini.

BLUMFIED, W. Va. Netoli nuo czia gwyenantis farmerys Juozas Glean, užtikęs namieje numyletini sawo dukters, Albertą Nash, liepė jam iszeiti, o kad nepaklaustė, pagriebė karabiną ir norėjo nuszauti, bet farmerio dukte įbėgo į tarpą ir jai pateko į kaklą tėwo szuwis ir tojė puolė negywa ant grindų. Su antru szuwiu Glean nuszwė Nash, o paskui su britwa ir pats pasi-pjowė.

Pasimire katalikiskaz wyskupas.

DUBUQUE, Ia. 4 d. kowo, 2 wal. po pietų, pasimire katalikiskaz archiwyskupas Hennessey. Welionis gimęs 1824m. Airijoj; 1847m. atkako į Ameriką, kur baigė dwasziską seminariją. 1850 m. pastojė kunigu. 1866m. iszwentintas į wyskupus.

Ash anglij kastynių ir užberė 125 darbinjkus. Isztraukė jau 40 negywy kunų, bet darbas dar ne pabaigtas, olose yra dar j'ų daugias.

Prapuole laiwais.

Garlaway Walcott, kuris 23 d. gruodžio iszpłaukė isz Seattle, Wash. į Alaską, prapuolė, j' pas-kirtą wietą ne atėjo. Todėl sprendžia, kad su wisais ant jo buwisiais žmonėmis turėjo paskepti.

Nelaimė kastynese.

READING, COL. Dewynis kalnakasius Vig Cane Mountain kastynių užberė nugriuwę akmens, užgriuwę ir dadas, kuriomis eina oras į kastynes. Darbinjikai tie dar gywi, su jais susiazba barzskydami į sieną.

Nelaimės ant geležinkelio.

KANSAS CITY, Mo. Ant Mis-souri Pacific geležinkelio, laikė smarkios darganos, susimuszė du trukiai, prie ko 3 pasażieriai likosi užmuzsti; suzeistų gi skaito 9 ypatas.

TORONTO, CANADA. Pasażier-nis trukis Canada Pacific geležinkelio tarp Ponty Pool ir Purkton, iszszoko isz rėlių ir isz dalies susidaužė. Prie to 20 pasażierių likosi sunkiai apkultų.

PLAINVILLE, CONN. Pasażier-nis trukis New York, New Haven & Harford geležinkelio, bėgdamas nuo czia į pietus, 2 myli nuo Plainville užbėgo ant wandens iszgriautos wietos ir iszszokė isz rėlių, nupuolė nuo augstos kelio pylimo. Prie to keturios žmogystos likos ant wietos užmuzstos, o septynios sunkiai sužeistos.

ELGIN, ILL. Ant elektriskio geležinkelio tarp Elgin ir Carpentersville susimuszė du pilni pasażierių karai bėganti į prieszings puses ir susidaužė. Prie to motormanas ir wienas pasażierius likosi mirtinai apkulti.

BRAZIL, IND. Netoli nuo czia, geležinkelio trukis wėzantis namon 400 darbinjkių susidaužė. Prie to du darbinjikai likosi ant wietos užmuzsti; suzeistų gi yra ir tai sunkiai 40 žmonių.

Gaisrai.

NEWARK, N. J. Siautė czia bausis gaisras, kuris iszinaikino su wirszum 20 namų. Blėdį ugnies padaryta skaito ant \$1500000. Prie gesinimo ugnasargių kapitonas ir wienas gesintojas užgriuwusios sienos likosi mirtinai apkulti. Truksta dar diktai žmonij gwyenusių sudegusiuose namuose, su kuriais nežinia, kas atsitiko.

NEW YORK. Sudėgė czia ant 7 lubų hotelis pa. 44—48 Boverly str. Ugnyje pražwo 5 žmones.

NEW YORK. Sudėgė czia namai po nr. 1691 3-Ave. Ugnis platiuosai teip greitai, kad wirszutinių lubų gwyentojus tik su dideliu wargu pasisekė iszgelti; ant nelaimės wienok trijų waiky ne spėjo isznezsti, tie sudėgė deganciuose namuose.

Isz darbo lauko.

CANENOCK, N. C. Ketina czia pastatyti dideles kokso dirbtuwas.

Indijonų teritorijoj sziuose laikuose atidarė kelias naujas kastynes.

POINT MARION, Pa. Naujai pastatytos czia stiklo dirbtuwas pradėjo jau dirbti.

JELLICO, TEX. Cizianyszkiai prigulinti į uniją kalnakasiai pakėlė sztraiką.

WASHINGTON, Pa. Prasidėjo wėl darbai cizianyszkiose blėtos dirbtuwas.

SHARON, Pa. Cizianyszkioze Republic geležies dirbtuwas prasidėjo wėl darbai.

MASILLON, OH. Kastynėse cleveland Coal Co. prikas 6 pėcl storą anglij sluogsnį.

ROCHESTER, N. Y. Iszlėkė į padanges parako dirbtuwas mieste Oak Ridge, Wisos dirbtuwy triobos sugriautos, wiaso įtaisais, maszinos isznaikytos. Wienas isz darbinjkių apkultas mirtinai; lengwiasu apkultų yra daugias.

125 užmuzsti kalnakasiai.

MONTGOMERY, W. Va. Nuo pa-zų eksplozijos ignuwo olos med

WASHINGTON, Pa. Kaip gir-dėt, ne toli szito miesto neužil-gio bus atidarytos naujos kastynės.

MARION, IND. Po 4 sanwai-czių stowėjimo, pradėjo wėl dir-bti cizianyszkios geležies dirbtu-wės.

MONONGAHELA CITY, Pa. Kastynėse Six Mile Ferry pradėjo dirbti ir 400 darbinjkių gawo jose darba.

JOHN-TOWN, Pa. Cizianyszkioze American Tin Plate Co. dirbtuwas neužilgio prasidės dar-bai.

ANDERSON, IND. Cizianyszkioze Haven Nail dirbtuwas likosi uždarytos, nežinia dar ant kaip ilgo laiko.

SALIX, Ia. Netoli nuo czia rado naujus anglij plutos, ant kurių neužilgio parengs naujas kastynes.

COLUMBUS, OH. Cizianyszkioze maszinistai pakėlė sztraiką. Jie reikalauja po \$2.50 ant die-nos.

STREUTHERA, OH. American Tin Plate Co. ant Dixono farmos pastatys naują dirbtuwa, ant ko pirkio jau žemę.

PITTSBURG, KANS. Cizianyszkioze kastynės dėl nežinomų prieaszczų likosi ant neaprobe-žiuoto laiko uždarytos.

HOLLYDAYSBURG, Pa. Czia-nyszkias plieno ir winių dirbtu-wes baigia taisyti, neužilgio prasidės joes darbai.

WARREN, ILL. Naujos dirbtu-wės Elliott Manufacturing Co. neužilgio bus gatawos ir paskui tuojaus prasidės joes darbai.

PITTSBURG, Pa. Stiklo dirbtu-wes Cuninghamo nuo 26 d. wasario pradėjo dirbti ir keli szimtai darbinjkių gawo darba.

DENVER, COL. Creswelio plieno dirbtuwas ne dirba, ka-dangi laike paskutinio gaisro li-kosi pagadytos jos įtaisos.

JOHNSTOWN, Pa. Cambrie Steel Co. rengia czia 25 naujus plieno tarpinimui peczias, ant ko paskiria 2 milijonu doliarų.

SOLDIER, Pa. Darbai eina czia gerai, dirba kiekwieną dieng. Kaip girdeit, ketina czia padidinti darbinjkių užmokėsenį.

ELLWOOD CITY, Pa. Czia-nyszkioze blėtos dirbtuwas, kurios stowi jau nuo kelių mėne-sių, neužilgio prasidės darbai.

FINDLAY, OH. Cizianyszkioze plieno dirbtuwas, kurios stowėjo nuo pereitų metų, pradė-jų wėl dirbti. Diktai darbinjkių gawo jose darba.

LA SALLE, ILL. Kastynėse La Salle distrikto darbai eina ge-rai, bet darbinjikai ketina reika-lauti didesnio už sawo darba už-mokėsenio.

GINCHIST, ILL. Darbai czia-nyszkioze kastynėse eina gerai, moka po 50c. nuo tonos ir geras darbinjkas gali uždirti po \$2.50 ant dienos.

SUTTER, IND. TERR. Prasidėjo darbai Chactawe Coal & Mining Co. kastynėse; prie dar-ba patilpo 80 darbinjkių, bet priėmė tik prigulinczius į uniją.

PHILADELPHIA, Pa. Darbinj-kai dirbanti Portnado cigaru dirbtuwas pakėlė sztraiką. Darbinj-kai reikalauja pakėlimo už darba užmokėsenio.

EVANSVILLE, IND. Kalnakas-iai Big Four Wooley kastynių pakėlė sztraiką, kadangi kasty-nių sawinjkai ne nori mokėti tiek, kiek iszpuola pagal distrik-to tabelę.

WINNIPEG, CANADA. Pakėlė sztraiką darbinjikai Great West Saddlery Co. skury iszdirbiny-cioze už tai, kad kompanija pra-szalinio nuo darbo 70 darbinjkių už prigulėjimą prie unijos.

CONNELLSVILLE, Pa. Darbai prie kokso peczių szitate apskri-tyje eina labai gerai, kompanijos turinczios kokso peczias nusprend-pakelti ant 12% darbinjkių uždarbį. Prie kokso peczių szitate apskriyty dirba 18000 darbinjkių.

CAPTAIN, N. Mex. Pereitą metų atidarė czia diktai nauji dirbtuwas, bet dabar dirba tik dwi. Tose dirba per dienas ir

naktis. Darbinjakai uždriba po \$2.50, o j'ų pagelbenjkai po \$1.75 už 8 darbo walandas.

ORANGE, N. J. Cizianyszkioze staliariai pareikalawo už sawo darba po \$5.75 ant dienos (dabar gawia tik po \$2.50). Jei-gu to reikalawimo neiszpildys, darbinjikai pasirogę sztraiką pa-kelti.

BOSTON, MAS. Darbinj-kai granito dirbtuwy reikalauja 8 darbo walandų ir užmokėsenio po 2 dol. ant dienos. Kadangi dirbtuwy sawinjkai ant to ne sutin-ka, tai gali užgimti sztraikai wiy-zose Naujos Anglijos granito dirbtu-wėse.

SAVANNAH, Pa. Czia-nyszkioze dailidės ir murinjkai ren-gia sztraiką, kadangi kontraktoriai ne nori pakelti užmokėsenį. Rods dar darbai nepasilowė, bet darbinjikai nutarė, jeigu kontraktoriai ne pasiduos, mesti dar szip sawwaitę darba.

FAIRFAX, WASH. Western American Coal Co. kastynėse darbai eina labai gerai, kalnakas-iai dirba 8 wal. ir uždriba po \$2.50 — 3.50 ant dienos. Kom-panija stata czia 125 kokso pec-zias ir žada atidaryti kelias nau-jas kastynes.

MUNCIE, IND. 11 dirbtu-wių Republic Iron & Steel Co. likosi uždaryti ant pasiskundimo darbinjkių dirbtuwy inspektoriai ir per tai 5500 darbinjkių ne teko darbo. Dirbtuwas szitos kompa-nijos yra miestuose: Muncie, East Chicago, Terre Haute, Mari-on, Alexandria, Frankton ir Bra-zil.

WEST PITTSBURG, Pa. Darbai pradėjo eiti ne gerai. Brėkeriai dirba po 2 dienas ant sawwaitės po 8 wal. ant dienos, todėl darbi-njkai gali uždirti wos ant maisto. Wyominge pereitą metų sudėgė brėkeris, dabar pastatė naują, kuris siaj sawwaitę pradės dirbti. Gaus darba 400 darbinjkių. Ekster brėkeris nuo 1 d. kowo pradėjo dirbti.

ISZ Lietuwiszku dirwu.

Arswelkesnis penas?

Neseniai per "Bažnyczios Tar-ną" "Lietuvos" Skaitytoja, besi-gincydamas su "Lietuva", tarp kitko iszairė, jog kunigai žmo-nėms suteikia doreinį ir swei-kesnį dwasziską peną. Jeigu teip, tai norėtume žinoti, kame dau-guma mūsų dwasziskų wadowų suteikia tai sweiką žmonėms pe-ną? Ar sawo paweikslu ar gal pamokslais? Ant nelaimės, gy-wenimas ypacz daugelio musiz-kių dwasziskų wadowų su wisu ne paweikslingas, o kaip kitų pa-luptinantis. Kaslink pamokslas bažnyczioze, apie juos teipogi daug galima pasakyti. Daugelis dwasziskų žmonių penotų per sawo pamokslus bažnyczioze war-toja ne gražesnius ir swelnes-nius žodžius negu pasigirę kar-czemos prieasz susispezią.

Dwasizskų wadowų su pagelba tokių puikių pamoklinių sutei-kančių sweiką ir dorą peną, a-not "Lietuvos" Skaitytoja, turime Amerikoj, turbut, daugias negu watojanczių ciwilizuota forma. Sztai pas mus (kur tas buvo, tuom tarpu ne kalbėsimė) 25 d. wasario dwasziskas wadowas kadawė tai dawė žmonėms pipirų ir už ką? Ugi už aukawimą on-tų laike miszių. Argi, sakė, ge-ras katalikas ne gali mesti jau nors penktuką? Taigi mat czia pasirodo, kad tulų kunjgių žmo-nėms suteikiamas dwasziskas pe-nas fr doriszkį pamokinimą re-miaisi wis ant pinigų ir joju j'ų žmonės ne duoda tiek, kiek go-dus dwasziskas wadowas reika-lauja, tai juos kolioja, bažnyczioj karczemoj tinkancziais žodžiais.

Rods kun. Saurasaitis sako, jog ant pamokinimo žmonių geri yra koliojimai, kadangi ir Sawentos Powilas koliojo netikėlius. Bran-gus ir garbus kunigelliai formas pamokinimų, kokios buvo geros laikuose Szawento Powilo, szia-gdien ne tinka. Tę suprantą wisi mokytojai ir taikosi prie reikalo, ne moka taikytiesi wien kunigai ir tas namokėjimas labiausiai jiems patiems kenkia, per tai wisj

daugumo nemokanczių mokyti kunjgių pamokinimai ne tik ne-iszduoda gerų waisių, bet iszduo-da wisgi prieszingus mokytojų mieriams.

Lietuwos Skaitytojas sako, buk swietiszki inteligentai mokina neužkėsti kunjgi. Tuom tarpu man pasitaikė ne kartą buti ly-giai ant teip kunjgi wadinamų bediewių prakalbų ir ant musų kunjgi pamokslų, bet niekada dar negirdėjau nė patį Drą Szliu-pą koliojant kunjgis; apie musų kunjgi pamokslus jau to pasakyti ne galiu: girdėjau daugelį baž-nyczių kunjgi pamokslus, kur dwasziski mokytojai keikė ir nie-kino swietiszkuosius, prawardžia-wo juos "prakeiktoms kiauolėms", paleistuwiais ir kitokiais negra-žiais žodžiais, nors isztikro tie keikiant intilgentus kunjgeliai pats paleistuwystėse paskendę, bent apie tai net žwirbliai czir-szka.

Wargužis.

Isz Pittston, Pa.

25 d. wasario cizianyszkis mo-tery Szv. Cecilijos Draugystė pa-rengė szlėje po bažnyczia susi-rinkimą su prakalboms. Kalbė toj būwo net septyni. Pirmaus-iai kalbėjo Anielė Walaicziutė apie mierius Szv. Cecilijos Drau-gystės. Mieriai tie esą: pagelba-ligoje, laidojimas mirusių drau-gių ir atmintis už dzupį per už-pirkimą miszių. Draugystė Szv. Cecilijos esanti katalikiszka ir per tai gali daugias ant tautisz-kos dirwos nuweikti (ar per už-pirkimą miszių?), suszuko kalbė-toja, nors wisame jos paaszikini-me nė su žiburiu tautiszkuomo ne galima surasti. Toliaus kalbėtoja liepė moterims imtis už mokslo ir už skaitymo gerų laikraszczių. Gaila, kad garbi kalbėtoja nepa-aiszino prie kokio mokslo ir prie kokių laikraszczių skaitymo priwalio imties lietuwiszkos moterys? Reiktu manyti, jog prie "Saulės", kadangi per j'ą jos gawdino su szluotoms iszwy-sianczios geresnius lietuwiszkus laikraszczius. Ant galo kalbėtoja naupėkė intilgentus bedie-wius, buk jie sawo bediewiskas dwasia nori užkrešti Szv. Cecilijos Dr., garsindami į kunjgiz-ska. Jeigu tie inteligentai, kurie nuo draugystės reikalauja tautisz-kumo, užtai turi but bediewiais, tai tokiais jau yra ir tie kunigai, kurie sakosi, jog dirba ne ant sawo asabiszko bet ant tautiszko labo. Ar czia garbi kalbėtoja ne-paklydo sawo iszwadziujimuse?

Potam kalbėjo kunigas Kaupas isz Scrantono, prezidas "Susi-wienijimo L. A." Szitassi kalbė-tojas stengėsi susirinkusius per-tikrinti, jog moteris mokslas tik apjankina, atweda nuo tikro j'ų paszaukimo ir kelio — taigi nuo meilės ir nusidėminimo. Mote-rysz, jieszkodamos mokslo, girdi, persistato bezdėmies, wisame megdžioja wyrus, neszoja net kelines ir kerpa plaukus. Moks-las, girdi, moteris isztikro paga-dina, pawercia jas į bediewes (kalbėtojas ne bediewis — tai kunigas Gricius ne gali prisig-tydinti, j'au ant kunigo besimo-gidamas matė tris studentes, kurios eidamos gatwėmis, badė su pirsz-tais praeiwius wyrus. Užbaigė sawo kalbą tardamas, kad trisde-simtis metų gwyendamas Lietu-woj ir Amerikoj nepastiko dar wienos mokytos moteris, kuri prideranciai pildytų sawo pa-szaukimą kaip moteris (isz to matyt, kad kalbėtojas neturėjo susiszezinių su mokytomos mote-rysz, o be susipašinimo, nors gwyentų ne 30, bet 1000 metų, wisgi ne matys mokytos mote-ries pildanczius sawo priderystes. Tegul pirma susipažista, o paskui jau galės spręsti. Red.).

P. Astramskas isz Plymoutho kalbėjo apie kasdieninius par-tis draugystės, priminė apie musų tautiszkus waidus. Galienėnurodė ant moterų werguwės praeitę, kurių buk jos pergalejo su bažnyczios ir kriksczionybės pagelba. W. Gradeckas iszskwos wargingą pa-grėdimą Lietuwos ukinių, teipogi priminė apie szlykztą pasiel-gimą wyrų ir moterų czia Ameri-koj, kur daugumas, wieton užsi-imti skaitymu ir kitokiais gerais darbais, škesta girtuoklystėse. Ant galo pridurė, kad tie bjau-riai besielgianti wisus dorus lie-

tuwius skaitanczius gerus laik-raszczius ir kujgas prawardziuoja bediewiais, nors tie j'ų praminti bediewiai daug doriaus už juos gy-wena; mat diewocziai nežino, kad j'ų bjaurus pasielgimai prieszingi yra Diewo prisakymams. Sanarė Lietuwos Dukterų Dr. isz Scranto-no, Lipawycziens, kalbėjo apie reikalingumą moterų draugysczų ir apie reikalą iszpłimo tautiszkių darbų ir darbinjkių, ypacz gi kan-dytinių. Ragino imti paweikslą nuo Scrantono moterų draugys-tės, kurios sanarė, dėdamos po 1c. ant mėnesio, surenka per me-nusį \$4.80. Wietinis lietuwiszkos parapijos klebonas norėjo paasz-ikinti, jog garsą Hypatiją nuždė ne ant wyskupo prisakymo, bet szalinjkai prieszingos politiszkos partijos. Kunigas Szedwydis norėjo paaszikinti ir daugias daly-kių, bet kad susirinkusiams pri-truko kantrybės, tai kalba jo li-kosi neužbaigta.

Kalbos pasibaigė ant 10 wal. Klausytojų sesirinko ne tik isz Pittstono, bet ir isz kitų aplinki-nių miestelių, kaip antai isz: Scrantono, Wilkesbarre ir Plym-tho.

Asz mislyjau, kad Pittstono lietuwiai ant tiek jau iszszlawing, jog ant susirinkimų bent laike prakalbų užsilauko ramiai. Tame wienok apsirikau: kaip ka-das ant salės buvo toks armyde-lis, kad negalima buvo suprasti, ką kalbėtojas kalba. Pertraukose tarp kalbų buvo dainos ir du waukuczių deklamawo. Susirinkusiams labiausiai patiko kalba Lipawycziens ir deklamacijos mažų waukuczių. Kalbėtojas susirinkę rodė sawo pritarimą rankų plojimais.

Isz South Boston, Mass.

Swarbiausi mūsų rekali dabar yra statymas naujos bažnyczios ir rengimas parapijos. Apie tai jau nuo kelių metų darbuojamės. Penki metai atgal nupirkome lo-patę su dwiejm namais ant 7-tos gatwės. Į tą tarpą atkako pas-mus-kun. Gricius, kuris prikaltėjo žmonis, kad jau pawestų wisą darbą statymu bažnyczios. Zmo-nėls, pasitiekdami iszwentintai ypatai, wisgi jau ir pawedė, bet nors dėjo ir dėjo pinigūs, perejo keli metai, o szwenta ypata apie statymą bažnyczios wisgi nesiru-pino, tai, kaip pernai buvo ra-szoma lietuwiszkuose ir anglisz-kuose laikraszcziuose, daugumas lietuwijų atsiakyrė nuo aiokada nepasotinamo kunigo ir darbuo-jasi wieni be klebono ant labo bažnyczios ir parapijos, o nuo pra-džios szį metų pradėjo stumti pryszakin bažnyczios reikalus smarkias. Petras Szauskas, turintis nekrutantį turpą wėrtą \$100000, pastatė kauciją ir pradėjo darbotis prie statymo bažnyczios. Žmonėls deda pin-gus, kiek isz gali, tikėdamiesi per tai iszsiliosuoti nuo ano į szwentinto wilko: wieni duoda \$100, kiti skplina pinigūs, kiti duoda po \$25, kiti po mažias. Iki sziol sudėta jau keli desztakai tukstanczių doliarų, prie j'ų jau kunigas Gricius ne gali prisig-griebti. Į trumpą laiką pabaigsimė mokėti už žemę, kurią lietuwiai paėmė ant iszmokesczio ant W. 5th ul. South Bostone. Kaip tik atezils, pradėsimė ir bažnytelę statyti. 21 d. wasario atsiwuwo balius ant naujos parapijos. Žmo-nelių susirinko diktai, isz to teip-posgi buvo pusėtinas palnas. Tikimės todėl neužilgio sulaukti loonos bažnyczios ir kunigo, ku-risai bus tikru mūsų wadowu o ne wilku kunigo rubuose.

Antras ženklas tautiszko kru-rėjimo yra — neseniai susitwėru-si literariszka Simano Daukanto draugystė (ta draugystė Rygoj yra jau grynai lenkiszka. Amerikos drau-gystė, kur lietuwiai drauge su lenkais yra sanariais, ant subrinki-mų negirdė lietuwiszkos kalbos, kadangi mat swetimtaucziai mums lygčių tiesų nepripažinta. Gerai yra, kowojant už sawo tiesas, turėti padėtojus tarp swetimų, bet ant to ne reikia twerti wienas organizacijas su tokiais padėtojais, jeigu jos mums ne naudingos; swetimtaucziai mums padės wien tasyk, jei-gu isz to turės ir saw nauda, taigi jeigu mums padėdami, apsilpnys sawo ir mus priesz. Jeigu teip

cilinderius su lietuwiszkomis dai-raszioms ir kalhom; yra ir pulkus marsai. Draugystė, ant surinki-mo pinigų ant iszleidimo parink-tos knjos, szlę grafofoną isz-leidžia ant laikiko; tikietai po 25c. Pirkite broliai tikietus, nes tuom suskubysite iszleidim knj-gos! Katras tautietis paims 10 tikiety, arba tiek iszparduos tarp sawo draugų, gaus wieną eg-zempliorių botanikos dykai; pre-kė gi jos bus \$1.25c.

Draugystė D. K. Witauto už-manė, ant garbės to Lietuwos ku-nigyszkio, padirbti aukšines spilkas su jo paweikslu, kurias galės įsisiegti kiekwienas tautie-tis.

Draugystė Szwento Kazimiero turėjo užmanymą ant 4 d. kowo iszskilmingai apwaukszczioti sawo globėjo dieng; praszė achiwysku-po daleidimo parsitraukti kunj-gą, bet archiwyskupas pasiulė Griciui, ant kurio draugystė nesu-tiko, ne norėdama daugias nie-ko turėti su szituom kunigu. Ant to wisas ir pasibaigė.

Kuopos "Susiwienijimo" ir "Tė-wynės Mylėtojų Draugystės" teip posgi ne miega. Wisoms besi-darbuojanczioms draugystėms ne norėjo aplėisti ir politiszkas Klubas, tas ir panorėjo atsižy-mėti sawo darba ir užmanė ir ką? Ugi iszsidirbti daleidimą, kad jam būtų daleista pardawi-nėti swaigianczios gėrymės. Nors, pagal apskaitymą Klubo prezid-ento, įtaisymas Klubo karczes-mo kasztuos \$1000, bet isz bu-wusių ant susirinkimo 15 klubo sanarių, 13 balsawo už karczemę, tik du buvo prieszingi, tie pries-zinggi garbės werti wyrui ne no-rinti isz klubo daryti karczemę, buvo pp. Czeplikas ir Gumauc-kas.

J. K. Jaroszewycze.

Ar naudinga mums "Sandra Lietuwijų Amerikoj"?

Kaip skaitėmė; laikraszcziuo-se, Pittsburg, ant paraginimo kun. Sztauczio, susitvėrė nau-ja lietuwiszka organizacija p. w. "Sandra Lietuwijų Amerikoj". Kadangi ji, kaslink sawo mieriai ir sanarių mažai kuom skiriasi nuo "Susiwienijimo", sawo konstitucijoj turi wien daugias apskunkinimų, tai žinoma, j' la-biausiai užkenks tai pirmutinei mūsų tautiszka organizacijai. Apart to, "Sadaros L. A." konsti-tucijoj yra wiena mums pawo-jinga wietla: pagal konstituciją, j' ta naujai sutwarta lietuwiszka organizacija gali but priimti ir swetimtaucziai. Rods ant to rei-kia, kad swetimtauczių būtų pri-lankus lietuwystei ir lietuwiams, arba su jais susigiminawęs, bet ta pasarga ne gali apginti Lietu-wių nuo skriaudų isz swetimtau-czių pusės. Kita netikus pasar-ga yra: jog ant priėmimo į tą naują lietuwiszka organizaciją reikia, kad kandidatas pildytų wiasas pareigas katalikiszko tikė-jimo, taigi kad būtų kataliku. Kad priėmimas swetimtauczių į mūsų tautiszkas organizacijas mums ant gero ne iszeina, matė-mė tą lygiai Amerikoj kaip ir tė-wynėj. Swetimtauczių, pastoda-mas sanariu lietuwiszkos organi-zacijos, jau per tai ne tapa Lietu-wiu, nesimokys lietuwiszkos kal-bos, taigi lietuwiai priwersti bus įsileisti swetimų kalbą, o tas ant galo wisada iszgriauja lietuwisz-kumą mūsų organizacijų. Sztai Rygoj lietuwiai uždėjo "Aszros" draugystę, į kurią įsileido len-kus, šarėj ant susirinkimų isz pradžių tik daleisti lenkiszka kalbėti, o lenkiszka kalba su lai-ku teip iszpławojo, kad isz lie-tuwiszkos draugystės iszwijo lie-tuwiszka kalbą; sziaidinė "Asz-ros" draugystė Rygoj yra jau grynai lenkiszka. Amerikos drau-gystė, kur lietuwiai drauge su lenkais yra sanariais, ant subrinki-mų negirdė lietuwiszkos kalbos, kadangi mat swetimtaucziai mums lygčių tiesų nepripažinta. Gerai yra, kowojant už sawo tiesas, turėti padėtojus tarp swetimų, bet ant to ne reikia twerti wienas organizacijas su tokiais padėtojais, jeigu jos mums ne naudingos; swetimtau-cziai mums padės wien tasyk, jei-gu isz to turės ir saw nauda, taigi jeigu mums padėdami, apsilpnys sawo ir mus priesz. Jeigu teip

tai paweiškan, mums nėra reikalo lenkams davinėti prerogatyvas, kadangi mes jiems teikiame, kaip jie mums, todėl ant užsiėmimo lenkų prilankumo nėra mums nė mažiausio reikalo tverti tarp lietuvių lenkizmas organizacijos, kurios būtų vien palaikytoms lenkystės.

Kitas neparankumas „Sandaros L. A.“ konstitucijoje — yra jos tikėjimiskai apriboti pil-dymų pareigų katalikizmo bažnyčios pamatai. Mes ne galime užmiršti, kad desimta d. l. lietuvių yra ne katalikizmo bet protestantizmo tikėjimo. Nėkel-kime todėl tikėjimiskai klau-siu tautiskose organizacijose, tegul joms užteks lietuviškumo, ant dabojimo katalikizmo turime juk užtektinai kunigų ir bažnyčių; aprūpinimas to visko kuo mums ir dabar daug daugiau kaszuoja negu visų tautiskų reikalų. Statant mūsų tautis-kas organizacijas ant tikėji-misko pamato, jų prižiūrėtojai mes juk turime statyti kunigus, kaip tokius, kuriems iš jų pa-szaukimo priguli dabojimas tikėjimo. Tuom tarpu visose mūsų organizacijose kunigų vedamos tautiskumo mažai: jų vedėjai net pasimirus rūpinasi per iškilmingus pagrabus dau-ginti kunigų pelną, rūpinis jė apie tautiskus reikalus retas iš jų turi laika. Dėl to tai visų priežasčių, naujai susitvėrusią „Sandarą L. A.“ mes negalime laikyti už naudingą organizaciją.

N. Z. Szimukas.

Isz Lowell, Mass.

25 d. vasario atvykau čia pas apszwistą tautietį Sil. Wiskocz-ką ant pasikalbėjimo apie wisko-zius mūsų tautiskus reikalus, kaip antai: apie sutvėrimą „Susiwienijimo“, Tėvynės „Mylėtojų Draugystės“ kuopą arba pa-szelpinės draugystės. Kadangi pas minėtą tautietį radau krizk-tytas, ant kurių buvo susirinkę beveik visi geri lietuviai, tai, pradėjus man aiškinti mierius mano atsilankymo, — wisi pritarė, tik pridūrė, kad dabar svarbiau-sias mūsų reikalas yra szelpimas kankintiniu, o paskui ateis laikas twėrimo kuopų „Susiwienijimo“ ir „Tėvynės Mylėtojų Dr.“ Susi-rinkę teip noriai nesėdėjo sawo au-kas ant szelpimo mūsų kankinti-nių, kad negalėjau spėti teip grei-tai, kaip norėjau, įrašyti wicų au-kautojų wārdus ir jų aukas priimi-nėti. Į trumpą laiką sudėjo \$8. 20c. (wārdai aukautojų ir jų au-kos yra ant ketwiro puslap). Pinigai tie nusiūtę „Lietuvos“ redakcijai. Garbė jums užtai La-well, Haverhill, Mass.: ir Nashua, N. H. lietuviai už jusų aukas! Ypacz džiaugsmas ima, kadangi daugumas aukautojų pa-eina iš Wilnaus gub., o tie ki-tose wietose daugume sugudę ir sulenkę, apie lietuviystę ne nori nieko žinoti. Tikimės wienok, kad ir kitų miestų bro-liai wilniecizai ne apsislėps ir seks pėdomis Lowellio, Haverhillio ir Nashua wilniecizų. Laikas jau wisiems grįžti prie sawo tautos, liaudies dangsties swetimos plunksnoms. Wilniaus buk, kaip žinome iš istorijos, buvo Lietu-vošs szirdis, jame gyweno jos garbingiausieji apgėbėjai ir wado-wai, todėl tautiskuose darbuose wilniecizams priderėtu žengti pryzakų wisių kitų Lietuwos dalių teip kaip tai buvo senowų. Tikimės wienok, kad eteis laikas ir wilniecizai pabus, iszsiluosuos isz lenkystės ir maskolystės pan-czių.

Wisi aukautojai sutinka ant komiteto aukų dalinimui suside-dancio isz: D-ro Szilupo—prezi-dento; A. Olaszewskio — kasi-rius ir Szerno — rasziniko.

Cia drytu paraginti kitų lietuvių apgywentų wietų geres-nius tautiecius, idant jie nesida-ryt ant priesų, bet pereitų per sawo aplinkinių lietuvių gywe-nimus rinkdami aukas ant szelpi-mo kankintiniu. Juo daugiau reikią prie to iszsigirti isznieki-nimų, juo didesnę apturės aukų rinkėjai garbė, jog jie nepubugo wisių pryzingimė. Nors aukų ir nedaug surinktumėte, tai ne už-mirskit, jog isz daugelio mažų pasidaro wiena didelė

su kuria ju ne wienam wargstanciam kankintiniui gali-ma aszarus auszluosyti. 25 d. wasario buvo čia gra-žios westuwės: apsiwedė mūsų tautietis A. Petkewycze, su airise, kadangi mat Lowellyj nėra lietuviszkų merginų, o lenkių lietuviai ne nori westi. Linkime laimės jau-nai porai! Petkewycze priguli prie gausių aukautojų ant tautis-kų reikalų: ant Paryžiaus paro-dos reikalų dawė jis \$1.00, o da-bar ant kankintiniu 25c.

W. M. Sabonis.

Isz Naugatuck, Con.

Naugatucke didesnių dirbtwų nėra, per tai ir ne daug darbin-čių gali užsilaikyti. Union Cityje yra wiena didelė geležies dirbtu-wė, joje dirba diktas lietuvių bu-relis. Naugatucke ir Union Ci-tyje lietuviai gywena sutikime ir elgiaisi gražiai. Yra čia Sz. Jur-gio lietuviszka draugystė, kuri nesenai nupirko keturis akrus žemės, ant kurios parengs platfor-mas wasaros pasilinksminimas, piknikams, isz ko tikisi turėti ge-rą pelną. Teipogi dabar nutarė pastatyti swptinę wiskieims su-sirinkimams, mitingams, baliams, prakalboms ir tt. Mat mūsų draugystė kas metą kyla wis aug-sztyn ir eina turtingyn. Dabar pakėlė pasmerinę ant \$25 dau-giaus. Yra čia ir lietuviszka klubiš, į kurį priguli į pusantro szimto lietuvių. Laikosi jis twirtai ir užstoja bedarbėms, rupi-na sawo sahariams darbį; netu-rintiems ukėsiszkų popierį, jas parupina. Turi teipogi knigas ant pasikaitymo; dabar gi nuta-rė uždėti tam tikrą knygyną, par-traukti daugiau knygų; tiek ne-gerali, kad ne turi nė jokio laik-raszio ant psikaitymo sanariams. Nežiuri ant to, kad klubišas drutinai gina stipryn, yra wienok gaba jam pryzingų. Tie wienok wisi pryzininkai ne prisideda niekuom prie mūsų tautiskų judėjimo, jie ne priguli nė jokių lietuviszkų, nė j sweti-mą draugystę, ne waikszojoza ant mitingų; taigi ant tokių nėra kę paisyti, isz jų lietuviystė ne jokios ne turi naudos.

Naugatuckietis.

Isz Waukegan.

Didžiausia mūsų nelaimė yra girtuokliawimai, kuriuose daly-wauja ne tik wyriszkiai, bet ir moterys. Prie palaikymo to jo bjauraus papratimo labiausiai pri-dėda balių parengti salionijū. Kadangi įžengs ant tokių balių yra dykai, tai ant jų eina lygiai wyriszkiai, kaip ir merginos, o ant dabojimo dukterų, kad joms kas piktos ne atsitiktų, eina ir motinos. Waikiniai, ant pasigė-rinimo motinoms gražesnių duk-terų, girdo jas ant tokių balių. Sztai ant wieno balius priesz už-gawenes wiename salione dwi sawo dukterų dabotojos teip pri-nė silakė, kad paskui, iszėjusios isz saliono ant ulecijos, parpuolė ir niekai negalėjo atsikelti, besi-stengdamos keltiesi, apsidaužė no-sis ir apsikruwino. Mielaszdirdi-nis swetintaucaizai, užtikę be žado, besiwolejozarcizai ant ulecijos tas dwi sawo dukterų dabotojas, su-simylėjo ir įnesė į sawo namus. Gėda isz tikro tokioms motinoms! Baliai toki salionuose pasitaiko beveik kiekwieną subatwakarij; ant jų pasitaiko pesztynės, po kelis pesztukus poliemonai gaba-na ant iszsigagiriojimo į areztą, kur ant rytojaps už nakwynę rei-kią brangiai užmokėti.

Wyas.

Isz Newark, N. J.

Czianyszkė Tėvynės Mylėtojų Draugystės kuopa turėjo wisuome-niszką susirinkimą, ant kurio buvo laikytos prakalbos ir aiskinti reikalai Draugystės ir lietuviystės. Kalbėtojai buvo: M. Ambrozewycze, L. Ereminas isz New Yorko, A. K. Switra, K. Rut-kauskas ir V. Ambrozewycze. Naujų sanarių prisirasė 16 ir ta-po sukolectuota ant T. M. D. reikalų \$1.05. Metinę mokėstį sa-nariai gali užsimokėti mokėdami po 15c. kas bertainys metų. Ant szito susirinkimo omė dalywumų ir Dr. V. Kudirkos dainorių drau-gystė, kuri gražiai padainawo szitas dainas: „Saulė tek“; „Wie-

na daili mergaitė“ ir „Ant kalno karklai siubawo“. Terp Newarko lietuvių dar, acziu Diewui, waidų ir nesutikimų nėra, turbūt todėl, kad čia nėra lietuviszko kunig-go. Jeigu isztikro būtų teip, tai reiktu geisti, kad jo niekada nebutu.

Darbai eina čia gerai ir uždar-biai ne menkausi, ypacz geri amatnikai wisada gali gauti pu-sėtiną uždarbį. Lietuviszkų biz-nerių nedaug: trys salininkai, trys sztoninkai. Draugyszių ir draugystėlių bus čia apie 9. Kaip wisur teip ir čia lietuviai pusėtinai alūtį maukia. Drau-gystės tankiai subatwakariams ren-gia baliukus salėse prie salionų wadinamus „Szifboleis“; ant tokių balių ne retai \$100 sunkiai už-dirbtų lietuviszkų pinigų paten-ka bravorai ir karcemnikui. 27 d. wasario net dwi draugystės kėlė tokius baliukus.

Newarko „Susiwienijimo L. A.“ sanariai labai rugoja ant despotizmo centraliszko komite-to, kurio prezidentas, niekeno ne-pasiklausa, kaip maskolizma mi-nisterių roda, suteikė p. Baczkau-sui garbės sanarystą. Wisi ru-goja ant kunigo wirszinjo, kuri-sai kunigyszkai su mūsų tautis-ka organizacjia elgiaisi; rugoja teipogi, kad centraliszkas komi-teris ne pildo paskatinio seimo nutarimų. Wisi nupieikia ir da-bartinę „Tėvynę“, kuri isz mok-sliszko laikraszio pawirtę į pole-miszką pradeda tarnauti ypatoms, o sanariams už ją reikia mokėti kaip ir už gerą laikrasztį.

Newarkietis.

Isz Pittsburgho, Pa.

Kaip buvo pagarsinta laikras-ziozuoje, jog czianyszkės darbin-kiszkos partijos sekcija rengia prakalbas, užprasę ant kalbėto-jaus ir D-rą Szilupą, teip ir atsi-buwo. Nuo 12 iki 21 susio atsi-buwo susirinkimai kas dieng. Ant susirinkimų pribudawo 200 —250 ypatų, o kaip kokį diengą ant dalywų. Įžengs omė po 10c. o dalis jeilawo ir dykai, o kiekwieną wakara susirinkdawo po 15 iki 18 dol., o kaip kęda ir daugiau. Ant susirinkimų pa-klauysiti kalbų D-ro Szilupo atsi-lankydawo diktai moterų, kuri-omė dalywumą diskusijose ir kaip D-ras Szilupas wisą paiezokino, lietuviszkos moterys pripažino jam teisybę. Priesz iszwažiawo mę D-ro Szilupo czianyszkizai lietuviai nutarė iszkelti ant jo garbės wakarieng. Nors tikietai buvo brangus, nes po \$1, bet norinezių dalywauti tiek susirin-gu, kad tikietų neutekto, nebu-wo nė wietos salęj wisiems no-rietiems jeiti. Nežiuri ant prieszartawimo dielowcių, ekei-osis užnamymas nusiekė kuo ge-riausiai. Matyt, kad terp czia-nyszkių lietuvių darbinjū ne truksza jau suprantanczių sawo luomos reikalus. N.

Isz Thorp, Wis.

Atsizaukimas Meszkucio te-gul mus paragina prie wangesonio darbo. Rods mes šame dėjė jau po 25c. ant kankintiniu, bet patys suprantame, kad to neutekna; taigi dēkime po daugiau, idant galėtume suteikti reikalingiausią paszelpą kuo trumpiausiam lai-ke. Pamislykime tik, jeigu mes butume kankintiniu wietoje! Kaip sunku kęsti ir kaip smagu gawus paszelpą! Kas ne nori nieko aukauti, negali kataliku krikaszcionu wadintiesi, kadangi mūsų Iszganjotaps prisako mums mylėti artymą kaip o pats sa-wę.

Sziuomi drytu užtwirtinti ko-mitetą aukų dalinimui susidedan-tį isz: Szilupo, Szerno ir Olaszew-skio. Kandidatū tie seniai užma-nyti ir, rodosi, jiems pryzingų ne buvo. Laikas jau pawesti jiems aukų dalinimą. Ilgai renkant ko-mitetą, ne wienas kankintinis nueis į kapus, todėl tegul buwa pabaigta jau su rinkimu ir tegul komitetas pradeda dalinimo darbį.

F. Mikolainis.

Į Komitetą aukų kankinti-niams sudawadyjimui ir dalinimui balsuwo už Drą Szilupą, Szerną ir Olaszewskį. Reikėtu jau rinki-mus užbaigti ir nusiūsti surinktas aukas, kur reikią.

Aukantojas W. Ambrozewycze.

Isz Westvilles, Ill.

Skaitome kiekwienam laik-rasztyje atsizaukimas kankintinio Meszkucio, kurs szaukiasi prie amerikiezių, melsdamas paszel-pos! Broilai tautieciai! nepra-leiskime pro ausis tokio mūsų tauteczio meldimo, kurs isztieses ranką mēdžia paszelpai! Mes westvillieciai, susirinkę keletas wyry, sutarėm tam broliui pa-aukauti po keletą centų, kas ir padarėme. Teipgi paskiriame centraliszką kasierium poną A. Olaszewskį. Tikimės, kad atsisas ir daugiau aukų tam tautieciui, tik butu malonu dažinoti tikrą wārdą ir prawarę. Mūsų wai-kiniai sudėjo \$3.75, dwi merginos dawė po 25c.; iszawo \$4 25. Kaip matyt, tai mūsų merginos pra-deda suprasti tēwysiszkus dar-bus, ir jos nenori pasilikti wyry užpakalyje. Už tai yra wertos pa-gyrimo.

A. A. Apanaitis.

Isz Philadelphijos, Pa.

Philadelphijos lietuviai gali pasigirti sawo aukoms ant Pary-žiaus parodos reikalų: ant to mierio sudėjo \$173. Butų gal daugiau surinkę, jeigu ne butų ardytojų ir kenkiancių aukų rin-kimams. Pas mus isz parapijos buvo iszrinkti keturi aukų rinkė-jai; atsirado dar penktas ir tas paskutinis, kiek iki szio žinome, surinkęs pas mus \$8, iszszkraustė isz Philadelphijos, o jo surinkti pinigų iki szio ne matome pa-kwitawotų centraliszko komite-to kasieriaus. Norėtume žinoti, ku-gdingo tos aukos ir kodėl rinkėjas jų ne nusiūtė, kur reikią. Lau-kiamie iszsiiteinimo, o jeigu jo ne bus, priwersti busime ant ži-nios wisuomenės pagarsinti jo prawardę.

Aukų rinkėjas.

Isz Wilkesbarre, Pa.

15 d. wasario N. 5 Lehigh & Wil-kesbarre Coal Co. szafot, užsidedę gazai, sunkiai apdegino mano wy-rą Kazimierą Stankewyczių, paei-nant isz Aleksozo waltystos, Zapyszkio parapijos, kaimo Pa-piszkų (Sawalkų gub.) ir Joną Łazacką isz Wilnaus gub. Abu-dų nugabenti į ligonbutį, pasimi-rė. Mano wyras pasimirė 17 d. wasario, palaidojome jį su mi-zionais ir su pamokslu 19 d. wa-sario. Manę wyras buvo 33 m. amžiaus, Amerikoj iszgyweno 11 metų. Jis buvo „Lietuvos“ skai-tytojumi. Pasilikau dideliamę warge su 5 metų Jonuku. Pra-szau wisių giminių ir pažintamų atsidusti už welionio duszį.

Elzbieta Stankewyczienė.

Pataisymai.

Nesenai mes perspaudinome isz „Tėvynės Sargą“ atsiliepi-mą Glasgowo lietuviszkos parapijos komiteto, kuriai pažieszkioju ku-nigjo. Komitetas sawo atsiliepi-me pridūrė, buk ikisziliszka lietuvių dwasziską wadową kun. Wagnagrij wyskupas paliosawo už nepildymą pareigų. Tuom tarpu dabar gawume žiną nuo užtikimų žmonių, jog kun. Wa-gnagrij wyskupas ne paliosawo, bet kunigas pats pasiiliuosawo ir atkakęsij Ameriką, užėmė aplie-stą kun. Miluko Brooklyno lietu-viszką parapiją.

Redakcijos atsakymai.

SZENANDORIEZIUL Atsitikimas apie kunigį A., kuris be miela-szirdystės nulupo nuo sergaczių žmogaus kalėdą, per daug pri-watiszkas, todėl į laikrasztį ne-tinka. Laikraszciai apgina ir perkartinęja, arba bent priwalo daryti, wien wisuomeniszkus lietuvių reikalus, o ne isziską į priwatiszkus.

Prekė pinigų.

Ruskas rublis po.....24c.
Prusiskas markė po.....24c.
Prie kiekwieno pinigų szuntio reikią pridėti 30c. ant paczto kasz-tų.
Pinigai iszsiūsti per „Lietuvos“ redakciją greiciausiai suwaiks-z-cioja ir niekada negali prazūti, nes mes siuncziame per begocziau-sias bankas ir kiekwieną siuntinį asekurowjame.

SENŲ GADYNIŲ

Isnyke gyvi sutvėrimai.

Pagal Hutchinsoną.

(Tas.)

Liekanas mamutų randa visokiuose kra-štuose žemės paviršiaus: šiaurinėj Europoj randa jas Anglijoj, Airijoj, Vokietijoj; Lenkijoj, Lietuvoj, vidurinėj ir pietinėj Maskolijoj, Grekijoj, Italijoj, Ispa-nijoj, teipogi Afrikoj, didesnėj dalyj Azijos; netruksta jų ir šiaurinėj Amerikoj. Daugiausiai jų wienok užtinka užsalusiose šiaurinės Sibirijos tundrose. Taigi matyt, kad seniai praėjusiose amžiuose žvėrys šla-pių skyriaus (mastodontai, mamutai ir kiti) gyveno ant viso šiaurinio žemės puskamuolio nuo 40° iki 70° šiaurinės geografskos para-lės.

Mamutų liekanos pagimdė ir pasaką apie baisų vienragį. Septynioliktime šimt-metj vokiškam mokslinčiui Leibnizui pate-ko mamuto iltis, bet jis ją palaikė už ragą ir pagal savo fantaziją, nupiesė pavidalą gyvuo-lio, kuriam pridėjo ant kaktos ilgą ragą, toki kaip mamuto iltis (ant tikro spėjimo isz nepil-nų liekanų apie pavidalą isnykusių sutvėri-mų dar tasyk ir mokslinčiams truko medegos ir moksliszkų pamatų). Tas Leibnizo pieši-nys ir pagimdė pasaką apie baisų vienragį. Kada surado pilną mamuto skeletą, visi pa-matė klaidą vokiško mokslinčiaus pašinyj, bet pasaka apie vienragį ne greitai isnyko ir Lietuvoj žmonės dar ir dabar tiki, kad se-nuose laikuose gyveno ant žemės baisus wien-ragiai. Kaulus mamutų pereituose amžiuo-se Europos daktarai wartojo kaip waistą prie gydymo visokių ligų. Kad jie ligoniui ne daug gelbėjo, apie tai, mums rodosi, supran-ta kiekvienas skaitytojas: jeigu pridėjimas mamuto kaulo prie kuno ligonio galėtu jį gydyti nuo ligų, tai teip jau turėtu gydyti ir paprastas jaucio arba arkljo kaulas; tuom tarpu su tuom negalima ligonio isgydyti.

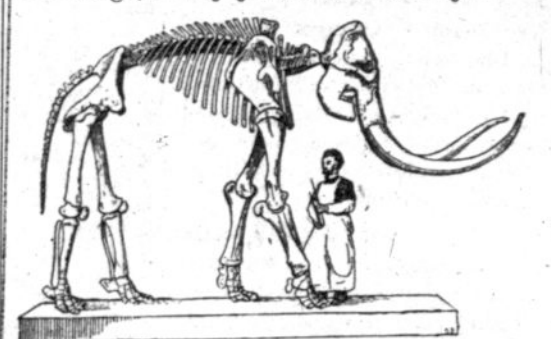
Chiniečiai daug ankščiau už europie-čius girdėjo apie mamutus ir matė jų kaulus, ypacz iltis. Klampynės šiaurinės Sibirijos randa labai daug mamutų ilčių, kurioms jau seniai weda prekystą Sibirijos čiabuviai, siu-dami jas į Čingus po wardu šlačių kaulų. Jau pradžioj desimto šimtmečio, taigi tukstantis metų atgal, vidurinėj Azijoj wėdė plačią prekystą mamutų ilčiams; centru tds prekystos buvo miestai Čiwiks isz tų ilčių dirb-dawo šukas, puodukus ir kitokius daiktus. Per paskutinius du šimtmečius kas metą eina ant pardavimo vidutiniskai po 1000 porų mamutų ilčių surastų Sibirijos klampynėse terp upės Ob ir Beringo jurių; juo toliaus į šiaurius, juo daugiau užtinka tų žvėrių kaulų. Ant Naujos Sibirijos salų tiek yra tų sutvėrimų kaulų, jog rodosi, kad visas paviršius, wisa dirva susideda wien isz kailių. Kiekwieną wasarą žvejai keliauja ant tų salų ant rinkimo mamutų ilčių, kurios yra kietesnės už šiadienių šlačių iltis ir už jas gerai užmoka.

Chiniškuose raštuose 10 šimtmečio mi-nawojami jau mamutai, tik žinoma, aprašy-mas pasakiskas, klaidus. Vienas chiniszkas rastinikas wadina juos wardu besikawojančių pelių, tik labai didelių; sako, kad jos gyweno olose, kaip pėles ir tuojaus gaisdawo, jeigu isdėdawo ant oro (tas mat parodo, kad gywo jo nieks ne matė, bet atkasa užsalusioj žemėj gerai užsilaikusius negyvų kusus). Jakutai, ostiakai ir kiti šiaurinės Sibirijos čiabuviai dar ir šiadien tiki, kad mamutai gyvena klampynėse po žeme ir jeigu prisigriebia tie tyčia ant oro, tai tuojaus pastimpa; todėl tai buk upių pakrantėse, nugriuvus kur kran-tui, užsalusioj žemėj užtinka negyvus mamu-tus.

Tikrą wienok ir pilną šito sutvėrimo ku-ną pasisekė mokslinčiams pamatyti tik 1806 m. 1799m. tunguzas mediotojas Szumachow, apsigywenęs ant kranto azero Onkul, užtėny-gu suwilkstos ledo lytyse kokį ten tamsų ku-ną, bet nėjo persitiktinti, kas tai būtų. 1800m. jis užtėnygo, kad tasai kunas labiaus islindo isz ledo, o 1801m. iszilinosawo isz ledo šonas žvėries ir wiena iltis. 1803m., patir-pus ledui, visas kunas nupuolė ant pakran-čių pleskos. Buvo tai sušales mamutas.

1804m. Szumachow nupjovė iltis ir jas pardavė. Idū metu wėliaus, tirinētojas Adams, keliaudamas po tuos kraštus, radė tą žvėrį toj pačioj wietoj, tik kunas buvo diktai pagadytas. Aplinkiniai gyventojai nupjau-sė mėsą, ir su ja maitino šunis, likusią mėsą dalį apgrazūję palioriszkų kraštų baltosios mėsos, wilkai, lapės, kaip parodė jų pėdų atsispaudimai aplink mamuto kuną. Skeletas buvo wienok pilnas, truko tik wienos kojos, bet mėsos isnyko. Galva uždengta buvo su-dziuwnisia oda, ant wienos ausies pasiliko pluoštas plaukų. Akys užsiliko wienok čie-los. Buvo tai patinas su apžėlusiu kaklu ant paveiklo Amerikos bizonų; uodegos ir triubos truko. Oda tamsiai palsa. Apati-niai plaukai buvo tamsiai rausvos parvos, šeriai gi tamsūs, beveik juodi. Skeletas tu-rėjo 94 pėdos augščio. Skura ant šono, ant kurio gywuolis gulėjo, buvo atskusi ir kad ji buvo gerai užsilaikiusi, tai Adams dawė ją nulupti, bet ji buvo teip sunki, kad reikėjo desimties žmonių ant pernešimo jos ant čero kranto; plaukai ant jos buvo gerai užsilaikę. Žvėrys edė mėsą, įmyniojo į dumblą plaukus nuo skuros kito šono, bet wisi jų pasisekė surinkti 60 swarų. Adams Irukucke pirkio ir iltis, kurias palaikė už prigulincias štam žvėriui; iltys tos turi 94 pėdos ilgio ir labai užriestos, isz ko matyt, kad jos priguli senam

mamutui, kadangi mat jauni turėjo jas tie-sesnes. Tasai mamuto skeletas yra dabar Peterburge, muzejuje mokslo akademijos.

Skeletas mamuto (elephas primigenius.)

Bruxelles muzejuje yra kitas pilnas ma-muto skeletas. Dabar mamutų kaulų ir skele-tų yra daug visokiuose muzejuose, tik kitur, jeigu nebuvo ant sustatymo skeleto wisių kaulų, trukstancius pridirbo mokslinčiai isz kitokių medegų.

Mamutas (elephas primigenius.)

Liekanas mamutų, kaip jau paminėjome, ir tai labai didelę daugybę randa visokiuo-se kraštuose, isz ko matyt, kad sawo laike tie sutvėrimai buvo labai prisiveisę ir gyweno ant labai plačių žemės paviršiaus plotų. Ang-lijoj randa jų kaulų teipogi nemažai: kaip apskaito Woodward, per 13 metų surado su viršum 2000 mamutų dantų wienoj tik wietoj Norfolkio pakrantėse ant jurių sudumos. Prancuzijos pakrantėse, prie Dunkirkės, teip daug yra isnykusių žvėrių kaulų, kad juriņ-kai tas pakrantes praminė kapinėms. Ap-skritai gi mamutų liekanas randa beveik ant pusės žemės puskamuolio.

1846m. šiaurinės Sibirijos klampynėse, prie upės Lenos itakos, maskoliskas inžini-rius Benkendorf užtiko kitą pilną, teip gerai užsilaikusį mamuto kuną, kad net akys buvo dar čielos.

Šitas likosi užtwinusio vandens ismestas staciū; buvo jis teipogi su mėsoms ir su plaukais, turėjo 13 pėdų ilgio. Paimti jo wienok ne pasisekė, kadangi tvanas jį pagrie-bė ir nunešė. Sitas likosi užtwinusio vandens ismestas staciū; buvo jis teipogi su mėsoms ir su plaukais, turėjo 13 pėdų ilgio. Paimti jo wienok ne pasisekė, kadangi tvanas jį pagrie-bė ir nunešė.

Isz to matyt, kad šitas žvėris užbaigė sa-vo gyvastį tuose kraštuose, kur, gywas bada-mas, gyweno. Nuklimpo klampynėse wasa-ra, kada jos nuo šilumos isleisdžia ant kelių pėdų, giliai gi ji vis užsalusi ir tai iki 400 pėdų giliai. Ant didelių Sibirijos plotų dirva susideda isz eilių žemės ir ledo, kaip tai matyt ant krantų upių ir ežerų. Jeigu į to-kią žemę patenka žvėries kunas ir sušala, tai sušales be pagedimo gali gulėti net tukstan-čius metus.

Tuose kraštuose, kur randa čielus mamu-tų kusus, žemė per visą metą sušalusi, tik wasaros laike ant paviršiaus isleisdžia ant kelių pėdų, giliai gi ji vis užsalusi ir tai iki 400 pėdų giliai. Ant didelių Sibirijos plotų dirva susideda isz eilių žemės ir ledo, kaip tai matyt ant krantų upių ir ežerų. Jeigu į to-kią žemę patenka žvėries kunas ir sušala, tai sušales be pagedimo gali gulėti net tukstan-čius metus.

Mamutai, teip kaip ir šios dienos šlapiai, maitinosi augmenų maistu, bet šlapiai gywe-na šiltuose kraštuose, kur augmenys anga labai tarpiai, taigi ir maisto ne etokuoja; mamutai gi, kadangi randa jų kusus šaltuo-se kraštuose ir kaip matyt ant kuno apžėlu-sio dwigubais plaukais, gyweno šaltuose kra-štuose, kur augmenų yra nedaug. Bet užtai, kaip matyt ant jų dantų, jie apart žolės, me-džių lapų, galėjo gerai sukramtyti ir smul-kesnes medžių šakas ir jas wartot ant maisto; medžių gi šiaurinėj Sibirijoj ne truko, ant tundrų rods nėra girių, bet ir čia anga visoki krumai iki 60°—70° šiaurinės paralelės.

Tuli mokslinčiai, atradimai teip didelių žvėrių kaip mamutai kuną mažai waisinguose tundrų plotuose, bandė aiskinti tuom, buk tie kunai isz šiltesnių kraštų likosi užtwinusiu vandeny į didesnes sunėsti. Jeigu teip but, tai sušalusiose klampynėse ne galėtu rasti čielų kunų, kadangi vandeny nešiojami, jie būtų pagedę ir gerai užsilaikę su mėsoms, su skura ir plaukais šaltose tun-drose ne galėtu buti. Tuom tarpu randa čia kusus su wisi dar nepagėdusia mēsa.

Mokslinčių nuomonės kaslink priezacių isnykimo mamutų ne wienokios. Charles Layel, pasiremdamas ant moksliszkų ištirimų, tvirtina, buk klimatas šiaurinių kraštų pasie-darė šaltesniu ir jo turinti net ilgus ir tan-kius plaukus žvėrys pakeisti ne galėjo. Ta priezastis, jeigu gali isteisinoti isnykimą ma-mutų šaltose Sibirijos tundrose, tai jau nie-kaip neisaiskina priezacių jų isnykimo šil-tesniuose kraštuose, kaip antai ant plotų dabartinio šeto Kentucky, arba Rymo apli-nkinėse, kur anga augmenys kraštų vidutinės šilumos. Rods Tibro klonyj, Rymo aplink-i-nėse, laike teip wadinamo ledinio laiko perjo-do klimatas buvo šaltesnis negu dabar, bet ir tasyk jis buvo wisi daug šiltesnis negu arktiškuose kraštuose. Taigi šaltis tų žvėrių isnaikyti ne galėjo.

(Toliaus bus.)

Vietinės Žinios.

Netoli Chicago, priesais Braidwood, susimusė traukė vežantis galvijus su pasiauteriniu. Dalis vagonų susidaužė. Prie to suvirszum 20 žmonių likosi sunkiai apkultų, o tame skaitliuje 4 apkulti mirtinai.

— Chicagojo atšarado netikri sidabriniai kvorteriai ir pusdoriai, ypač kvorteriai teip gerai padirbti, kad sunku juos nuo tikrų atskirti. Tegul lietuviai, imdami tuos pinigų, apsaugoją. Tie netikri pinigai ne turi gero skambėjimo, iš jo galima juos pažinti, jog jie ne iš sidabro.

— Pereitos sėrėdos dieną Chicagoj likosi atidaryti šunų paroda, ant kurios iš visokių Amerikos krasčių sugabeno 1500 šunų. Terp ty šaunčių ant parodos šunų yra brangesni už arkli: vertę vieno šuns bernardinų veislės, atsiųsto iš Arkanso, jo šauvinas paduoda ant \$10000.

— Lekiszas kunigas D-ras Juozas Biela pasitraukė iš lenkiskio "Zmartwychstanie" zokono. Kun. Biela sako, buk kunigai to zokono rupinasi labiau apie politiką negu apie tikėjimą ir bažnyčią, o ant sakiniečių, wieton garsinti Dievo žodį, waro paprastą biznį.

— Pereito ketwergo dieną, ant salės Auditorium teatro, Chicago wokiečiai parėngė koncertą ir susirinkimą ant burų naudos; iš ko ant ginancijų sawo krasčių pries didžiausią swieto wiespatystę liuosybės mylėtojų surinko porą tukanczių dolarių. Terp kalbėtojų buvė ir katalikiszas kunigas Heldmann.

— Policijantai pjowinyčių distrikto skundžiasi, kad išsineszindus wagiilams, jie ne turi ką weikti. Chicagoj wagiilų wionok ne truktas, o iszgirde, kad pjowinyčių distrikte policijantai į iszgilgo, gali atsilankyti teip daug, kaip gal ir policijantai ne norėta. Tegul tik jiems parupina, kad turėtu ką apwoti. Nuo warguolių juk nedaug gali pelnyti.

— Apskustas ir nuspreistas ant pakorimo už užmuzzimą pienio iszwaiziotijo Karuso, wokiečs Farnk Steiner per sawo adoktą kreipėsi į sudą su praszimu antros promos, bet sudžia Baker praszimą atmetė ir 15 d. balandžio paskyrė ant pakorimo nusi-dėjio. Steiner nesiginia, kad užmuzzė Karusę, tik sako, kad tą padarę besigindamas nuo ano užpuolio.

Draugysziu Reikalai.

Chicago, Nedelioj, 11 kovo, 1 val. po pietų salėje K. Liaudansko, 3301 S. Morgan st. Dr-tė Teisybės Mylėtojų tu-ras sawo mėnesinį susirinkimą, ant kurio visi sanarijai teikis pributi, nes yra swarbus reikalai. Naujties įstojimas \$1.00

Ankos ant kankintinių.

Is Lowell, Mass.	
Sil. Wiskozka.	25
Gabrielius Raudonis.	25
Adomas Balukonis.	25
Sirmanas Ledbedinskas.	25
Aleksandra Wariackas.	25
Ignas Karoskas.	25
Andrius Kriauciunas.	25
Wincas Kriauciunas.	25
Bernardas Ruzanawicius.	25
Miklas Rutas.	25
Motiejus Dirs.	25
Lesy Cone, Jydas.	10
Leonas Kleinofas.	25
Juozas Balkus.	25
Adomas Grigunas.	25
Jurgis Warnagris.	25
Jonas Buiza.	5
Wincas Budzowyčius.	25
Juozas Arbaciauskas.	25
Petras Woweris.	25
Antanas Kaslauskas.	15
Juozas Karoskas.	10
Martinas Willoskas.	10
Juozas Senutas.	25
Mare Karoskute.	10
Jiewa Bujute.	10
Kaste Bujute.	10
Kazimierz Zawadzki, lenkas.	25
Andrius Weinorius.	25
Andrius Petkewycius.	25
Isz Nashua, N. H.	25
Juozas Greska.	25
Juozas Juozaitis.	30
Isz Haverhill, Mass.	25
Juozas Norkunus.	25
Isz wiso	88.20
Isz Westville, Ill.	25
A. A. Apanaitis	25
J. Usdawinis	25
W. R. Kreiwenas	50

A. Zibutis.	25
J. Mureika	25
Pr. Peysy	25
Tom. Janusas	25
P. Karalaitis	25
Kat. Zmudzniskiu	25
P. Juknewycziute.	25
J. Kirwewycze	25
J. Darwinia	25
Ed. Zanewskis	25
W. Skindierius	25
Ig. Szulcis	10
J. Szlaiaas.	10

Isz wiso	\$4.25
J. Margewiczia, Falls Creek, Pa.	27c
Kun. A. Kaupas, Scranton, Pa.	\$2.75c

Aukos ant Paryžiaus Parodos.

□ K. Stepszys, Brooklyn, N. Y.	25c
M. G. Coal Gate, Ind. Terr.	\$1.00
J. Wyszniackas, Springvalley, Ill.	75c
Fr. Elsmout,	25c
S. Wengraitis,	25c

Pranczų visiems gėmėms ir pajystamiems, kad a. a. Juozas Grinuis; gyvenantis Chicagoje, 28 d. vasario 1900m., persikyrė su szium swieto. Welionis buvo dar jaunas vyras, 37 metu, doras ir pakeiklingas lietuvis, buvo jis vienu isz organizatorių seniausios Chicagoje lietuviszkos draugystės D. L. K. Gede-mino, prie kurios prigulėjo iki sawo myriui. Paėjo isz kaimo Merezių, Wilkavizkio pawieto, Suwaikų gub. No-rigiti platesnių žinių apie welionį te atsi-szankia ant žemiaus padeto antrašo:

Frank Arlauskas,
Box 326, Springvalley, Ill.

Pajleszkojimai.

Pajleszkau sawo broliu: Antano ir Jo-no Najaus; Antanas gyveno Mahanoy City, Pa., o Jonas Chicagoj, Ill. Jie paei-na isz Kauno gub., Raseinių pav. Szlu-žų valszeiaus. Turiu į juos labai swarbi reikalą. Jie patys ar kas kitas teikis duoti žinią ant adreso:

Petras Juocis,
808 Heli St., Kansas City, Mo.

Pajleszkau sawo draugo Tadeuszo Le-wanauksio, kurs gyveno Mariboro, Mass. Yra jam pas mane swarbi žinią. Jis patys ar kas kitas teikis duoti žinią ant adreso:

Fr. Laukutis,
Box 622, Stoughton, Mass.

Pajleszkau Petro Urbono, Kauno gub. Telsių paw. Jis patys, ar kas kitas, teikis duoti žinią ant adreso:

Frank Tagman,
28 Gage St., Worcester, Mass.

Pajleszkau Andriaus Baginskio, kurs girdėjau yra So. Omaha. Jis patys ar kas kitas teikis priduoti jo adresą nes turiu prie jo labai swarbi reikalą.

Mike Petralis,
63 Blendalle St., Brockton, Mass.

Pajleszkau sawo broliu: Antano ir Jur-gio Draugelių, Suwaikų gub., Wilkavizkio paw., Glū gm., kaimo Baltrakio. Jie patys ar kas kitas teikis duoti žinią ant adreso:

Mike Draugelis,
665 Millbury St., Worcester, Mass.

Pajleszkau sawo szwogerio Jono Plikio, Suwaikų gub. Kalvarijos paw., Raseinių gm., kaimo Zapalioj, gyveno Pribe-bru. Jis patys ar kas kitas teikis duoti žinią ant adreso:

P. Stomskis,
Box 261, Cambria, Wyo.

Pajleszkau sawo broliu Antano Zeltnio Kauno gub. Aleksandravo paw., Pone-delskos vol. kaimo Žvirbių. Gyveno Boston, Mass. Jis patys ar kas kitas teikis duoti žinią ant adreso:

Miss Annie Zeltnis,
924—33rd St., Chicago, Ill.

Pajleszkau sawo draugu: Simano Ig-natowicziaus, Auksttrakio kaimo, Jur-gio Bacio Palszinių kaimo, Leono Joku-bauskio ir Wincento Maczuloj, Girkalnio parap. Wisi Raseinių paw., Kauno gub. Jie patys ar kas kitas, teikis duoti žinią ant adreso:

Joseph Barczis, Giradville, Pa.

(16-3)

"Lietuvos" keliaujanti agentai.

Sziaurtytiniuose steliuose "Lietuvos" keliaujančiai agentais yra: Wincas Kudarauckas isz Lawrence, Mass. ir Jo-nas Tareila isz Waterbury, Conn. Kur szias vyrai atsilankys, lietuviai gali pas juos užsiraszyti "Lietuvą" ir penumertą jiems užsimokėti, o pinigai bus teisingai mums priduoti. Pas juos teipgi galima gauti visokias knigas už tą paczią pėgę kaip ir redakcijsne.

"LIETUVOS" ISZLEISTUVĖ.

Naujausios Popieros gromatoms.

"Lietuvos" redakcijs dabar galima gauti gromatoms popierių su naujausiom ir puikiausiom pawincizawonėm ir ab-rodeliais.

Didelos popieros.

plots 84, ligis 11 coliu.

Prekė 50 popierių ir 50 kopertų 1.00

30 popierių ir 30 kopertų 50c

10 " " " 10 " 10 " 25c

1 popieris ir 1 kopertas 5c

Mažesnes popieros.

plots 6, ligis 9 colai:

Prekė 75 popierių ir 75 kopertų \$1.00

30 " " " 30 " 30 " 50c

15 " " " 15 " 15 " 25c

2 " " " 2 " 2 " 5c

Galima gauti pas:

J. Dangmanis, BROOKLYN, NY

73 Grand street,

Temykite.

Kas norite, kad išsiziųsi į krajų pinigai gerai ir greitai su-walksztyti, siųskite juos per "Lietuvos" redakciją, o greiciausiai su-walksztyti. Už greituosius ir teisinguosius kasdien apturime szim-tus padėkawonių nuo lietuvių isz-wisų Amerikos krasčių. Teipogi užgerum szifkrozių pas mus isz-pirkty, nes mes laikome geriausias per-waizuoja per marias; o prekęs mus pigesnis kaip kitų. Kas norite laimingai per-waizuoti per marias, pirkite szifkrotes "Lietuvos" redakcijs. Priesis-dami pinigų ant szifkrozių ar ant iszsiuntimo į krajų, wisada adreduokite teip:

A. OLSZEWSKIS,

Snb Station No. 60, Chicago, Ill.

DR. KALLMERTEN,

GARSINGAS SPECIJALISTAS.

Chroniczku, Ner-wiczku ir privatiz-ku ligų vyrų, mo-teriu ir vaikų. Li-gonių gydymo ko-šta \$1,000

Nagradas duos kiekvienam gyd-ytojui, kuris isz-gydytų tiek ligonių, kiek ligų.

ties laik, kaip Dr. Kallmerten, No-giules yra suaiszys isz žolių ir szaknų del kiekvieno ligonio skryium. Dr. Kallmer-ten, iszgydyt toksiancią ligotą žmonių, kuriuos kiti gyd-ytojai laikė už neisgy-domus. Jeigu kenti ant kokios ligos, ra-syk tuojais prie Dr. KALLMERTEN, o žoda gatsi dyktal. Apskysyk gami sawo ligą, lyti (vyras ar moteris) koki gami kiek-averi, indik trupti planku ir už du cen-tu paczintie marke o gausi atsakyma ar galima iszgydyti ar ne. Adressas:

DR. F. J. KALLMERTEN,

TOLEDO, OHIO.

PRESETO 30 LAT

REUMATYZM.

NEURALGIE 1 padobne choroby,

wyznasy na podstarwie fczalych

NIEKIEKICIA PRAW NIEKIEKICIA

"KOTWICZYNY"

PAIN EXPELLER.

SIE MA NIC LEPSZEGO! Prawdziwy tylo

no ma "KOTWICZYNY" ma maresz ochronas

F. A. Richter & Co., 310 West 5th St., New York

61 MEDALIA ŽELOTYCH I innych

18 il. Wismie februry szaka.

25c, 1 50c, 1 50c, 1 50c, 1 50c.

najswiezej lekarze, wkieiciele

akademi aptekow, dyklowi

linne szakowile osoby.

Spesjalizacja F. A. Richter & Co.

REUMATIZM, NEURALGIE, MIGRAINE, RHEUMATISM, GOUT, GRAVEL, CALCULI, SCIATICA, LUMBAGO, BRUISES, SWELLINGS, PAIN, INFLAMMATION, RHEUMATOID, GONORRHOEA, SYPHILIS, ETC.

Už 1 dol. 66 lakшту

Lietuwiszko turinio dave 1898 me

Tevynes Sargas

V metal stovys ant sargybos Lietuwių

tautos: szwiesos, tikybos ir kalbos.

Adressas: Jurgis Lapinas,

TILTST, Germany.

Ten pat gawama "ZINNYCIA". Moka-

si už kiekvieną numerą. Tuodu laik-raszių spaudina nezinomus Vyskupio

M. Valanczkauskius.

Ant padawimo, pigiai namas su

lotu. Namuose talpina buczernę ir

grosernį. Norintis gali pirkty viską

sykiu arba tik namus su lotu. Atiszaui-

te: Dan. Knaekewice, Box 403, Toluca,

Ill.

F.P. Bradchulis

Advokatas ir Notary Public.

Wienintelsi lietuvių advokatas, baigė

mokslą jurisprudenčijos czion Amerikoj,

Lake Forest universitete. Weda prowas

kriminaliszius ir ciwiliiszius. Atjiszko

užsėnėjusias prowas, iszdirbia wiokiokus

documentus ir duoda rodą wiokiokus

reikaluose. Lietuwiui isz kitių miltų

gal rodą pasiekti per gromatą. Turin-

tieje reikala teisiiszausia tuojais.

3259 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Telephone Yards 772.

Naujas laikrodinikas

S. J. MIRAUSSKY,

3340 Fifth St.,

CHICAGO, ILL.

Taiso laikrodzius, laikrodzius, armo-

nizkas, koncertinas ir wiokiokus kitus mu-

zikaliszius instrumentus, auskinius ir

sidabrinus daktus. Dirba szilubinius

ir kitokius žiedus ant ordierio. Teipogi

užlaiko krautuvių naujų laikrodzių, ant

laikrodzių, ir kitokių daktų. Ant lai-

NAUJENOS.

kuriuos daugeli pradziugins ir pa-

linksmins.

Kaip mums gerai žinoma, žmonija—isz psich-

oloziskio intelektualisko ir det. ekonomisko at-

stojimo—dallia isz 3 klases: wiesos yra swai-

ks, drus, piški, wisados likumi, padidawo-

naty. Wieriant geras pasielis, ir pastid-

wima wiokiokio werteigystę; antroji yra ligas-

ta silpa, wilius, kures, kures, kures, kures,

swarbi ir laukia wiokiokio negabi prie daro

ir pėikintai szimptomais gywenima.

Isz to pastaraja klases prieti wies tie, kurie

sawo jaunojybe, dauguma gal wisai iszswen-

stojawe naikawomus amonus kura isz sawo

darbu—guanizmi arba paipoliuotai. Ir sawo

wieniosone metoras perdag dawo wale sawo

lytiazimas wieniosone, isz togi ir tie, kurie

isz prietastes neisziokio ir blogo malsto, per-

sidizimo, per dide alkoholiiszius geryms waz-

jioms, arba kurie per sawo žiedus ir sawo

metoras pradade sawo likawomus ir swai-

ks, isz togi žmonia skaidylinai galiaus priwera-

da juos per wies jo gywenima kentei baliausiai

tytą pasielis. Kaip wies szilbia draubima,

szamodizikus galios skaudylinai, apeliu ne-

szima, daru ir pilwo katera, sugrabi ir kry-

stus skaudylinai, sawo katera, diaspelija, wi-

duriu wazkizija, sekios begima wujungim

su nemoraliszius sawais, likus liks, wemal-

izima, dusilima, swagis, asziorbata, skaudylinai

ant kano isz lytiazis daili spugus, szankeri,

szilbi etc.

Bet dabar tegul nenasimins: szio mie-

sto daktari iszrado sawos wiesas, su kuru

pagelba gali greitai, radikaliskai ir wisziskai

isz togi iszgydyti kaitawomus ligonus nuo

wies swaizta, stipuma, drutybe ir dailia iszwei-

zta, gabuma wiokiokio darbe ir ubiawimie.

Prietaks, mactawimie ir mias pasielis ma-

ti pamegti mias gidulies per wiesia liztis

szankeri, per dide alkoholiiszius geryms waz-

jioms, arba kurie per sawo žiedus ir sawo

metoras pradade sawo likawomus ir swai-

ks, isz togi žmonia skaidylinai galiaus priwera-

da juos per wies jo gywenima kentei baliausiai

tytą pasielis. Kaip wies szilbia draubima,

szamodizikus galios skaudylinai, apeliu ne-

szima, daru ir pilwo katera, sugrabi ir kry-

stus skaudylinai, sawo katera, diaspelija, wi-

duriu wazkizija, sekios begima wujungim

su nemoraliszius sawais, likus liks, wemal-

izima, dusilima, swagis, asziorbata, skaudylinai

ant kano isz lytiazis daili spugus, szankeri,